

BÁCSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

A BÁCS-BODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:

Dr. Jovánovits József.

Lapszerkesztő:

Dr. Kiss Dezső.

Laptulajdonos a „Zombori Függetlenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

Nagygyűlés után.

Amiért a zombori és a Bács-Bodrog vármegyei függetlenségi párt oly fáradhatatlan tevékenységgel, lan-kadatlan buzgalommal küzdött, az f. hó 17-én megtörtént.

Az önálló magyar nemzeti bank kivívásáért tartott nagygyűlés lezajlott.

Impozáns, méltóságteljes volt a lefolyása. Az alaphangulat — fenkölt gondolatokat és érzelmeket ébresztő. Egy szóval megtartottuk a nagygyűlést úgy, a miként az Zombor város némes polgáraihoz, s a függetlenségi eszmékhez illő és méltó.

Egy nemzeti életelvről volt szó. Arról az életelvről, amely végig-húzódik a magyar nemzet több mint negyedfélszázados történetén. S ez életelv nem más, mint a magyar nemzetnek függetlenségi törekvése. Ennek adott életet és életképességet a nagygyűlés. Szükség volt, hogy a magyar nemzet e kis része, Zombor és vidékének társadalmá is erejéhez illően kifejezést adjon nemzetünk életelvének megbecsülése fölött. Világító lámpás köteles lenni Zombor nemesak kulturális, de közgazdasági tekintetben is egy nagy vidéken. Helyzete, története és multjának hagyományai szabják elébe e köteleességet.

Ennek a vármegyének, amely a nemzeti küzdelemben, amikor a nyomor, a szenvedés napjai sanyargatták a nemzetet, nem vesztette el lelki erejét, hanem a nemzeti eszme mellett hűen, szilárdan, törhetetlenül megállott, elől kell járnia akkor is, mikor a nemzeti politika szóvirágait gyümölcsöse érelni, a nemzeti lelkesedés áradatait a munka malmára kell hajtani, mikor a javító, erősítő, alapozó és teremtő munkában segítő kézre van szükség.

Szükség van itt is az elmék föl-villanyozására, az erők hatásának minél nagyobb mértékben való fokozására, mert napjainkban csak azok az államok erősek, csak azon államnak a népei boldogok, ahol a közvélemény edzett. Ahol a kormány a közvélemény közreműködésére számíthat, ahol e két tevékenység egymással szerves összefüggésbe hozható.

És a kormánynak, — mikor az egységes magyar nemzeti állam kiépítésének nehéz munkája előtt áll, mikor célja még messze van, — érdeke, létének, fönmaradásának föltétele megköveteli, az előtte álló nagy harcban eredményeket csak úgy vivhat ki, ha erőteljes és tőle független közvéleményre hivatkozhatik. Az előző pártrendszer épen az vitte a lejtő legfenekére, hogy a közvélemény egy automatra ráparancsolt jelszó végrehajtása volt, gyökerét, erősségét nem a nemzeti érzésben bírta.

Bebizonyította ez a nagygyűlés, hogy az elvek páncéljával vértézve és eszméken nyargalva tud kiállani a politikai küzdőterre, tiszta fegyverekkel a lovagiasság szabályai szerint akar küzdeni Magyarország végcélja, az állami teljes függetlenség, s önállóságért.

Hogy a vármegye függetlenségi pártja hű marad eszméjéhez, a nemzeti eszmékhez, a szabadelvű eszméhez s a szabadság és önállóság eszméjéhez.

Hogy azon reakcionáriusok és konzervatívok kipusztulása után — kik a haladás eszméit leszorították a napirendről s elnyomták az önállóság gondolatát — az eszméket újra fölszínre hozza.

Nem nevek, firmák, címek és jelszavak, hanem ezen eszmék, a nemzeti teendők programja szerint csoportosultak itt az emberek. Hogyha az ország más helyén is meglesz magában a publikumban az érzék az ilyen összetartásra, akkor meg is lesz az az egységes akarat és erő, amely meg fog tudni küzdeni Ausztria s a korona akaratával és erejével.

Akkor elérhető lesz, hogy a magyar közélet szinpadjára ne csak akkor ereszsék fel a nemzet hőseit, mikor egy ugynevezett paktumban már kiállították magukról a reverzálist, hogy a nemzeti jogok követelését félreteszik és betanult, régi szerepeiket többé nem játszák el, hanem az *alulról* tisztán elvi és eszmei alapon keletkezett parlamenti pártok fognak adni memorandumot a koronának.

Akkor meg fog szünni az a szemfényvesztő hipokritaság, mely elakarja hitetni, hogy az államférfiaknak, a nemzet képviselőinek van saját akaratuk. Ismeretlen lesz az a fonák eset, hogy az ország politikai reprezentációja, a parlamenti többség jóformán a királytól kérje ki az engedélyt a maga elvi és kormányzati marsrutájának a megállapításához.

Akkor nem fogják merni ránk kenni ellenfeleink azt, hogy amit mi esinálunk, az vagy jóhiszemű komédia, vagy rosszhiszemű csalás. Amivel magunkat és a népet egyaránt csaljuk. Elakarjuk hinni és elakarjuk hitetni, hogy mi intézzük a saját sorsunkat, hogy mi tőlünk függ Magyarország jövője.

Jólesett a zombori nagygyűlésnek szép, méltó lefolyását látni. A magyar fajból kedveszegettnek, komornak vélt nemzeti génuszt ragyogó fényben láttuk e napon. Láttuk szárnyait acélos frissességben, röppenésre készen. Láttuk koronájának sugarát esillogó pompában. Láttuk felvillanó tekintetét amint büszke bizalommal szágult a Jövő felé.

Örömmel konstatalhatjuk azt a tényt, hogy a hosszú lethargiában sinylődő közvélemény fölébredt szunyadásából, az akarat megacélosodott, céljait tisztán látja, hogy azt azután sohasem tévessze szem elől.

Nagy lelki megnyugvással vehetjük, hogy a zombori függetlenségi párt sok tapogatódzás és ingadozás után biztos talajra lépett, hogy nyilegyenesen tartson a nemzeti önállóság felé. Erős meggyőződéssel, szabatos állásponttal, megdönthetetlen elvhűséggel követeli, hogy a nemzeti vérkeringést becsatolják a kormányzás szerveibe.

Követeli az *önálló magyar nemzeti banknak 1911. évi január hó 1-ére való felállítását.*

Mert *Baloghynak*, ennek a világos, értelmes fejű embernek nem üres pathoszsza, nem kendőzött lelkesedéssel és kipirosított hevülettel, hanem okos, higgadt érveléssel előadott szavai meggyőzték, hogy a gazdasági erő és önállóság egyedüli

alapja a politikai önállóságnak, ennek pedig a pénzügyi önállóság a magyar nemzeti jegybank megvalósítása az alapja.

Mert komoly hite, hogy amint más nemzeteket jóléthez vezettek ezek az eszközök, a magyar nemzetet is a gazdasági jóléthez fogják vezetni.

Mert tudja, hogy a magyar nemzeti jegybank föllállításának semmi törvényes akadályja nincs.

Ennél Bécs még egy öreg ember érzékenységgel sem hozakodhatik elő, de még nagyhatalmi okokkal sem, legfeljebb mosolyog, amikor bele kell harapnia a különválás savanyu almájába.

Tudja, hogy ez a függetlenségi pártnak egyik sarkalatos program-pontja, melyet meg kell valósítania.

Fölvilágosították arról, hogy a diszáziót el lehet kerülni, a módját is ismerik a diszázió pervesztésének. Angolország és Oroszország példája mutatja, hogy ehhez nem föltétlenül szükséges az aranykészlet.

Ha a bácskai képviselők szava muló és súlynékül, erőt adjon nekik a vármegyei közvélemény, mely e célból tömött sorokban áll mögöttük. És e közvélemény hangját kell, hogy meghallják azok is, akik politikai szempontokból elakarnának siklani a kérdés fölött.

k. d.

Nagygyűlés az önálló bank érdekében.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, május 18.

Sok ezer főnyi polgárság jelenlétében tartották meg vasárnap Zomborban az önálló magyar nemzeti bank megvalósítása érdekében hirdetett nagygyűlést.

A nagygyűlésen, amelyet a függetlenségi eszmék diadalünnepévé avatott a megye választó polgárságának óriási részvétele, megjelent *Fernbach* Károly főispán is. Ott volt a gyűlésen *Holló* Lajos orsz. képviselő, az országos függetlenségi és 48-as párt alelnöke és részt vettek azon a függetlenségi párthoz tartozó összes megyebeli országgyűlési képviselők is, névszerint: *Fernbach* Péter, *Fernbach* József, *Lovász* Márton, *Baloghy* Ernő, *Lányi* Mór, *Lázár* Pál, *Gyelmis* Gerő, *Lovász* Andor, *Rajk* Aladár és *Mukits* Simon.

Holló Lajos a szombat esti gyorsvonattal érkezett Zomborba *Lovász* Márton, *Lovász* Andor és *Lázár* Pál orsz. képviselők társaságában. A pályaudvaron a zombori függetlenségi párt küldöttsége fogadta az érkező képviselőket. *Holló* Lajost a pályaudvaron, *Baloghy* Ernő orsz. képviselő üdvözölte néhány szóval.

A megye minden városa és csaknem valamennyi községe tekintélyes küldöttséggel képviseltette magát a nagygyűlésen.

Szombaton este és vasárnap reggel érkeztek Zomborba a vidéki küldöttségek. A vendégek a pályaudvarról zászlók alatt, zeneszó mellett vonultak be a függetlenségi pártkörnek az Erzsébet-köruton levő helyiségeibe.

Kilenc órára már zsufolásig megtelt a pártkör tágas udvara emberekkel. Innen tíz óra tájban zászlók alatt az Erzsébet-köruton, a Deák Ferenc-köruton, a Kossuth Lajos-utcán és a Gromon-utcán át a Szenthárem-ság-terre hőmpölygött a hatalmas emberáradat és elhelyezkedett az ott felállított nagy szónoki emelvény körül.

A hallgatóság nagy figyelemmel hallgatta végig a népgyűlésen elhangzott magvas beszédeket és szünni nem akaró lelkesedéssel tüntetett az önálló magyar nemzeti bank megvalósítása mellett.

A nagygyűlésen elhangzott beszédekről részletes tudósításunk a következő:

Megnyitó.

Mérő Ignác: Mélyen tisztelt polgártársaim! Mielőtt a bácsmezei és zombori függetlenségi és négyvenéves párt nevében üdvözölném az urakat, engedjék meg megköszönnöm, hogy ily szép számban való megjelenésükkel igazolták a pártvezetőség azon elhatározását, hogy a mai gyűlés összehívassék és megtartassék. Üdvözölöm teljes tisztelettel és hódolattal az itt megjelent országgyűlési képviselő urakat (éljenzés), magas vendégeinket. A mi gyűlésünknek egy határozathozatal a célja, amely azt akarja kifejezni, hogy az önálló magyar bank amely 1911-ben megvalósítható, meg is legyen valósítva. Abban a biztos és kellemes tudatban, hogy az itt megjelentek között egy sines, aki nem követelné az önálló magyar bankot; üdvözölöm az urakat ismét és a gyűlést megnyitom. A jegyzőkönyv vezetésére felkérem dr. *Agyás* János és dr. *Turányi* Zsigmond urakat, a szólni kívánók feljegyzésével dr. *Matzitz* Gyula urat.

Az előadó beszéde.

Baloghy Ernő dr. orsz. képviselő: Mélyen tisztelt uraim! Pénzügyi kérdések a magyar közvéleményt nem igen foglalkoztatták; az önálló magyar bank kérdése is csak a legutóbbi időtől kezdve foglalkoztatja a lelkeket. Ennek oka a kérdés nem ismerése. Zűravaros fogalmak éltek róla a nép lelkében. Féltek tőle. Elég volt kidobni egy jelszót, hogy a nagyközönség megijedjen s ne tudjon kiigazodni a nagy zavarban. Fokozták az ijedelmet és zavart bizonyos konzervatív természetű pénzügyi körök, melyek nem szeretnek a létező állapotot változtatni. Pedig, habár a gazdasági életnek, a bank- és pénzkérdésnek komplikáltak is az utai és irányai s nagyon összetett a szerkezete és szervezete, az alaptételek nagyon világosak és teljesen tiszták.

Egy ilyen alaptétel, hogy minden állam a maga pénzügyi rendjét önállóan csinálja, amelyik ezt nem tudja megcsinálni, nem is állam. Az önálló pénzügyi berendezkedésnek még egy ország se vallotta kárát. A mi helyzetünk Ausztriával való kapcsolatunk, melyre nincs példa a világtörténelemben. A mi egész hiteli és pénzügyi életünk ugyanis Ausztrián keresztül folytatódik le. Ez kifolyása annak az intenciónak, melyet az osztrákok a kiegyezésbe belemagyaroztak. Két dolgot magyaroztak bele: a katonai egységet és a gazdasági egységet. Belemagyarozták pedig

politikai szempontból. Ezért az önálló bank kérdése politikai kérdés; politikai az osztrákokra nézve annyiban, hogy hiva a közösségnek s nem akar kiengedni belőle; politikai nekünk annyiban, hogy törekszünk kiszabadulni belőle. Törekszünk állami önállóságunk kidomborítására. Mivel minden állam megcsinálta az önálló bankot s Magyarországon sines számbavehető szakember, aki ne vallaná, hogy az önálló bankot meg lehet csinálni — legfeljebb azt mondják, hogy nem kell mert úgy is jól van, ahogy van, — ennélfogva az önálló bank kérdése nem gazdasági kérdés.

Attérve a pénzre kifejtő, hogy a pénz hordozója, köntöse minden anyagi érdeknek. Mivel a földünket, buzánkat, szarvasmarháinkat, iparcikkünket nem hordozhatjuk a zsebünkben, szükséges, hogy ezt a vagyonunkat valami helyettesítse. Ezt a pénzt — akár bankó akar érepenz — attól az intézettől kapjuk, melyet jegybanknak nevezünk, mely a mi vagyonunkat helyettesítő eszközöket forgalomba hozza. Hogy a bank a hitel ellátása végett mennyi bankjegyet bocsasson ki, azt minden állam a maga helyzete és gazdasága szempontjából döntötte és határozta el. Teljesen abnormális, hogy ebben egy másik állam beavatkozzék.

A bank természetesen nem bankgyár. Könnyű volna, ha külföldi relációink nem volnának s gazdasági életünket a többi államoktól függetlenül rendezhetnők be. Hogy egy bankó mennyit ér, az attól függ, mennyi a belső értéke. A belső érték pedig szaktekintélyek megállapítása szerint függ az aranyfedezettől, a reális hitelügyletektől, a helyes politikától külföldi váltók vétele tekintetében, melyeket arany-váltóknak vagy deviza-váltóknak nevezünk és végül a bank jó szervezeteivel s a helyes bankpolitikától. Megvannak-e ezek a feltételek nálunk? A legrosszabb esetben, a ránk nézve legrosszabbul kiütő leszámolás esetében 163 millió koronányi aranyunk lesz; jó váltóink nekünk is lesznek; nekünk is van reális vagyonunk, mely fedezetül szolgál; aranyváltókat mi is be tudunk szerezni; az sem állítható, hogy a banknak jó szervezetet ne tudnánk adni. A bank nem ér semmit, ha csak bank, ha nem áll háta megett a mi vagyonunk. A bank a mi megbízottunk s előnyököt — privilégiumot — adunk neki. A bankemberek azért a sziveségért, hogy pénzre váltják a mi vagyonunkat busás osztalékokat kapnak. Hihetetlen, hogy csak az osztrák-magyar banknak lenne meg az a privilégiuma, hogy csak ő tudná zsebrakni a kínálkozó nyereséget, ellenben a mi bankunk nem.

A mi 163 millió aranyunkkal szemben, amely az osztrák-magyar banktól való elvételünk esetén rendelkezésünkre fog állani, a külföldi bankok közül az olaszoknak volt 243, a belgának 72, a spanyolnak 191, a hollandusnak 53, a svédnek 33, a norvégnek 32, a romának 144, a japánnak 182 millió koronányi aranya a megindulásakor. A nagy angol bank 10 millió font arannyal indult meg. A régi osztrák Reichsbank 200,000 forint alaptőkével indult s megalapítása után rögtön belefogott egy 10 milliós ügylet lebonyolításába és le is bonyolította. Nem igaz tehát, hogy nálunk a garancia nem lenne meg.

Azt mondják, ha külön válunk, a mi pénzünknek disagiója lesz. Mi a disagió? Az, hogy az egyik pénz a másik pénzzel relációban kevesebbet ér. Hogy a mi pénzünknek disagiója lesz, senki be nem bizonyította. De tegyük fel, hogy lesz. Hiszen a világ-gazdaságban az államok pénzei állandó agióban és disagióban vannak egymással. Ha lesz, mi épp úgy el fogjuk birni, mint más államok. A gazdasági életnek van nevezetes törvénye, az értékkiegyenlítődésnek törvénye. A gazdasági élet olyan, mint az ingóknak lengése: ha ki is mozdítjuk, ismét bizonyos

BOROK: 1 liter

Diószegi 1 korona.

== Az üvegért 10 fillér vissza. ==
Badacsonyi 1.20 kor.

Kapható:

ifj. Heindlhofer Róbertnál

Zombor.

pont felé tör, úgy hogy ezek a hullámzások kiegyenlítődnek a világgazdaságban. Mit jelent az, hogy egy ország pénzenek kevesebb az értéke, mint a másik ország pénzenek, mondjuk, hogy a magyar pénz kevesebbet fog érni, mint az osztrák pénz? Mi lesz ennek a következménye? Az, hogy mivel Ausztriában drágábban kell vásárolni, nem fogunk Ausztriában vásárolni, hanem idehaza. Jelenti tehát a magyar ipar védelmét, a vámvonalat. Vegyük az esetet, hogy ezer osztrák koronáért ezertiz magyar koronát kell majd fizetni. Ez egy percentes vámját jelenti az osztrák iparcikknek. Ezeknek behozatala, mivel ezertiz koronát kell fizetnünk azért, ami odaát csak ezer koronát ér, csökkenni fog; ellenben buzánk kivitele, mivel ezer koronát fogunk kapni érte, ami itthon ezertiz koronát ér, növekedni fog. Ha kevés a pénz, kimennek a külföldre és onnan szereznek pénzt. A külföldön vállalkozunk, veszünk értékpapírokat. A gazdasági életben, mint egy kiváló író kifejti, emberek mennek, aranyak keringenek. A gazdasági életnek meg van az a böles törvénye, hogy minden hatás kellő ellenhatást szül és a kiegyenlítődés megtörténik. A diszagiótól tehát nem kell félni.

Különbön is az osztrákoknak áll legkevesebb érdekében a mi pénzünknek diszagiója, mert ha a mi pénzünk kevesebbet fog érni, akkor ők az ő iparcikkeikért kevesebbet fognak kapni és a mi buzánkért többet fognak fizetni. Az ilyen visszaas állapotot Ausztria nem fogja tűrni, hanem maga fog gondoskodni, hogy a kétféle értékben a stabilitás helyreálljon. A két állam gazdasági rendszerének alapigazsága az, hogy Ausztriának ipara sokkal jobban rá van szorulva a mi piacunkra, mint a mi buzánk az ő piacukra. A Neue Freie Presse írta: osztrák barátaink, ne nagyon kérdőskodjunk, mert ha Magyarországgal nem tudunk megegyezni, Bécs éhen hal.

Azt mondják, hogy az osztrák vissza fogja dobni a mi értékpapírunkat. Először is a pénz nem politizál. Ha mi az osztráknak pontosan fizetjük a kamatot, nagyon jól tudja az az osztrák, hogy annak a papírosnak még több, még realisabb értéke lesz s nem lesz olyan bolond, hogy a saját papírjait mestersegesen kisebbitse. De mondják, hogy visszadobja összes papírjainkat. Akkor vagy megvesszük, vagy nem vesszük egyet sem. Hogy lehet ez? Úgy, hogyha nem vesszük meg egyet sem, a csufos börzemanőver véget ér 48 óra alatt és szépen vissza fogják venni azokat a papírokat.

Ezzel úgy tüntetik fel még a dolgot, mintha csak Ausztriában volnának papírjaink. Ausztriában van ezer milliárd, Németországban másfélezer milliárd, Angliában, Hollandiában s egyebütt is van bizonyos rész. Ez az igazság.

Idegen pénzt nehéz lesz szereznünk — mondják — mert el fog kerülni bennünket. Ez megint nem igaz. Ha az idegen pénz felkeresi a balkán államokat: Bulgáriát, Macedóniát, nem lehet hinni, hogy épen csak Magyarország lesz olyan belpoklos állam, melyet a külföldi pénz elkerülne. Ellenkezőleg, ha látja, hogy tisztultabb alapon számolhat le velünk, még szívesebben fel fog keresni. Mikor mostanában Budapestnek 40 millió korona kölesönre volt szüksége, Láncey Leó kiment Párisba s a legkedvezőbb ajánlattal tért vissza. Az ország nyilván még könnyebben fog kapni idegen tőkét, ha szüksége lesz rá.

Azt mondják s ezzel szokták a publikumot rémiteni, hogy a mi fizetési mérlegünk 200 millió koronával passzív, más szóval: ennyivel vagyunk adósai a külföldnek. Először is, nem bizonyos, hogy az a Fellner ur jól számította ki; de ha passzív is a fizetési mérlegünk, vajjon az osztrák fizette-e

eddig? Ha nem fizette, ha eddig is magunk fizettük meg, akkor alaptalan, üres beszéd, hogy mi a magyar nemzeti bank felállítása esetén ebből a passzivitásból ne bírnánk kilábolni.

Igen sokat olvashatunk bankdolgokról, legióját a számoknak és összeállításoknak, de nem leszünk okosabbak, mint akkor, ha természetes érzékünket követjük. A szónok természetes érzése az, hogy a magyar nemzeti bank felállításához nem kell más, mint papíros, festék és egy bankómasina; azonkívül kell egy ország, melyet nem pusztított el egészen a tűz, egy ország, melyet nem öntött el egészen a víz, egy ország, melybe nem jön vissza minden esztendőben a sáska, egy ország, melynek népe nem gyámoltalan.

Az eddigi helyzetben is valahogy megvoltunk. Egy azonban bizonyos: a pénzszerény kulesa az osztrák kezében volt. Nem állítja, hogy hűtlenül sáfarkodott volna a pénzünkkel, de a kulesa a kezében volt s úgy bánt vele, ahogy akart.

Eddig két osztrák hadseregünk volt: az egyik a katonaság, a másik a pénz. Az osztrák-magyar érepen-fedezete a bécsi pincekből van. Mennyi van a magyar pincekből, nem tudja. Van valamennyi. Ez azt jelenti, hogy pénzügyi benutságunk is teljes és tökéletes. Fegyverünk nincs és pénzünk sincsen.

Mert szükséges ez a népgyűlés? Mi eddig legnagyobb részben egyebet se csináltunk, mint tipeltünk arra, hogy Kossuth Ferenc és társai kiszorítják-e nekünk a bankot. Ezt a segítséget Kossuth Ferenc megköszöni nekünk. Nem tipelnünk kell, hogy lesz vagy nem lesz; nekünk is oda kell adnunk erkölcsi erőnköt. S ha Magyarország összes lakossága egy hangon követeli az önálló nemzeti bank felállítását, nem lesz-e az nagy erő? A tipelés mellett a rosszindulatú kibicék ezrei járnak ebben az országban s amellet drukkálnak, hogy ne csináljuk meg ezt a bankot.

Szükséges, hogy Bács-Bodrog vármegye is megnyilatkozzék e kérdésben, szükséges azért, mert az önálló nemzeti bank Magyarország függetlenségének is alapköve.

Beszéde végen üdvözölte Holló Lajos országgyűlési képviselőt, ki ennek a kérdésnek homlokterében áll, ki államférfiúi tudását, szavát, tollát ennek a kérdésnek szentelt régtől fogva s felkérte őt, hogy az önálló magyar nemzeti bank kérdéséről nyilatkozzék.

Az ünnepi beszéd.

Holló Lajos orsz. képviselő: Tisztelt Úrúrn! (Élénk eljenzés! Halljuk!) A nemzetek szabadságvágya nem hiúságból, nagyra-vágyásból ered, annak forrása a nemzet élet-ösztöne. Szabadság nélkül a nemzet nem tudja kifejteni eleterőit, nem tudja megteremteni boldogságának és felvirágzásának alapját. És ezen tapasztalatokban Magyarország nagyon erős tanulságot szolgáltat a népek történetében, mert mi századok elnyomását állottuk ki, és nem adtuk fel a reményt és a vágyat, hogy szabadságunkat visszazerezzük, hogy boldogulásunk minden feltételét kezünkbe vegyük. Századokon át hiabavaló volt a küzdelem. Az isteni gondviselésnek kellett segítségül jönni, hogy a velünk szembe szálló hatalmat megtörje, s ezzel szemben növelje és erősítse Magyarország erejét.

A délvideken fekvő szomszéd nemzetek az elnyomatást akként bírták csak lerázni magukról, hogy a rájuk törő nagyhatalmak elvesztették erejüket, elvesztették azt a szívóságot, azt a támadó hatalmat, amely a nemzetek szabadságát veszélyeztette.

Épen így a nyugati hatalom is elvesztette erejét. A nagyhatalom összezsugorodott. Az osztrák császári hatalomnak sincs meg ma már az az ereje, mellyel a magyar nemzet fejlődő erejét elnyomni, eltiporni bírná.

Az újabbkori küzdelem körülbelül 30 év óta tart, a függetlenségi párt 30 esztendő óta küzd a képviselőházban, az országban, hogy a nemzetet felebressze, helyzetének tudatára bírja, s mindedig nem sikerült a mi törekvésünk.

De a legutóbbi időkben végre az erőfeszítésnek, a küzdelemnek oly fokára emeltük a harczi zászlót, hogy ebben a küzdelemben lángra kaptak a szívek s megnyíltak végre az elmék.

Nemcsak Bácsmezeiben, az ország e gazdag Kánaánjában omlottak le az eddigi válaszfalak, hanem az egész ország többsége a függetlenségi zászló mellé tömörült.

A felszabadulásnak nehéz, nagyon nehéz munkáját fogja most a nemzet, a nemzet nagy többsége a parlamentben megkezdni és keresztül vinni. (Élénk eljenzés és taps.)

Nem ígérjük, hogy máról holnapra le-törjük az összes bilineseket a nemzet kezéről.

Hosszu munkával, lankadatlan kitartással visszük a nemzetet a függetlenség útján előre s arra hitet tehetünk, hogy hűséggel álljuk ezt a harcot mindaddig, amíg az utolsó pontot is el nem foglaltuk e szabadságharcban.

Egy nagy küzdelem előtt állunk: ez a nemzeti bank felállítása. (Élenezés.) Miért kezdjük a nemzeti bankkal a harcot? Mert a felszabadulást végre is valamely ponton kezdeni kell. És épen ez a pont az, amely maga után hozza a függetlenségi párt egész programjának megvalósítását.

Mikor most a kiegyezési tárgyalások folytak Ausztriával, már-már abba a helyzetbe jutott a kormány — amelynek tagjai között a 67-es állaspontu miniszterek többségben vannak — hogy az önálló nemzeti bankot egyelőre elejtik és 10 évre meghosszabbítják a bankközösséget.

Az utolsó órákban nemzetünk legjobbjai emelték fel szavukat, köztük képviselőházunk nagynevű és érdemes elnöke, *Justh Gyula*. *Kossuth* Ferenc (élenezés és taps) pedig kijelentette, „hogy vagy az önálló bankkal bukom, vagy győzelemre viszem”. Ezért meg kell ragadnunk minden alkalmat, hogy *Kossuth* Ferencnek a függetlenségi eszmékhez való hű és tántoríthatatlan ragaszkodásáért a legteljesebb tiszteletünket nyilvánítsuk.

De Uraim! Ha a nemzeti bank utjából az akadályok el lettek is hárítva, annak megvalósítása még igen sok nehézségbe ütközhet. Annyi erdetet sért az önálló magyar bank felállítása, Ausztriában még mindig oly felelmet kelt, hogy új érdekesoportok sorakoznak a közös bank zászlója körül.

E nehézségeket még mind le kell győzni.

Miért törekedünk mi az önálló magyar nemzeti bank felállítására s miért nem hisszük el azt a sok rémlátást, hogy veszélyeket hozunk a nemzetre? Azért, mert azt el nem hihetjük, hogy ami minden országra csak áldást hozott, ami minden nemzetnek csak javára szolgált, hogy az egyedül csak Magyarországnak ártson, csak nekünk okozza veszítünket.

Baloghy tisztelt barátom helyesen, okos érveléssel mondotta el az önálló bank előnyeit, nem kell ehhez már sokat hozzáfűznöm.

Az a bankjegy, amit nekünk az osztrák-magyar bank ad, sem nem arany, sem nem ezüst, hanem csak papíros, amelynek kellő értéket csak az ad, hogy ennek megfelelő ére fedezete van. Az érefedezet pedig egy idegen állam területén van. A magyar nemzet nem tühethi souverénitásának ezt a legkicsinyelését.

De bizalmunk sincs az osztrák hatalom iránt, mert 80 év előtt egyötödére szállította le bankjegyeinek értékét, úgy hogy amely polgárnak ma 5 forint volt zsebében, annak

BÁCSKA GYÖNGYE
129—50—3

a legjobb és legkellemesebb **kristálytisztasavanyuvíz** és a mellett igen olcsó: o
kis üveg 1/2 lit. 4 krajcár,
nagy üveg 7 krajcár.

Házhoz szállítja „Az angyalgyógyszertár”, ahová a rendeléseket kéri

Illin Dezső és Tsa.
Telefon 12. szám.

másnap már csak 1 forintja volt. Ezt megteheti ezután is.

De nemcsak az állam szuverenitásának legelmebb követelménye az, hogy a nemzeti bank felállítsák egy országban, hanem a hiteléletnek ellátása is ezt követeli.

Idegen nemzetek még arra is gondolnak, hogy az ő jegybankjuknak szelvényei idegen kezekbe ne kerüljenek. Gondosan őrzik tresorjaikban.

Hiszen egy nagy jegybank a gazdasági életnek fellétsítője, az ipari életnek felvirágoztatója és előmozdítója. Németországban a nemet birodalmi jegybank az ő millióival olyan virágzó ipart teremtett, a kereskedelmet is úgy fellendítette, hogy a nagy világnemzetek: Anglia, Franciaország féltékenységet keltette fel. Ebben nem esekély része volt a birodalmi jegybanknak, mely a kereskedőt, az iparost közvetlen hitellel látta el.

Azt mondják, hogy bennünket is ellát az osztrák-magyar bank hitellel. De hogyan? A közvetítők ezer retortain keresztül, melyek a pénzt sokkal drágábbá teszik. Hogyne lenne drága, ha ezer közvetítő kezén keresztül kapja meg az a kereskedő, az az iparos közönség azt, amire rászorul.

Nem félünk mi attól, hogy a magyar-pénz értéke leszál akkor, ha magyar jegybank fogja a hiteléletet vezetni.

A magyar pénz értéke történelmileg is ismert volt mindaddig, míg az osztrák császári hatalmak ki nem szorították a magyar pénzeket a forgalomból. Mindig elsőrangú helyen állott az, s midőn Kossuth Lajos felállította az első bankot, mily nagy értékkel bírtak akkor szintén a magyar pénzek!

Itt van mellettünk a kiesi Románia, olyan kiesiny, mint néhány magyar vármegye és annak bankjegye sokszor parin felül áll. Ott van Oroszország, melynek kereskedelmi merlege passzív, ez az ország mégis pénzértékét európai nivón tudja tartani. Minden állam, mely gondos bankpolitikát követ, meg tudja nemzeti érdekét oltalmazni. Nincs abban semmi kétség, hogy az osztrák—magyar bank nem képviseli a nemzeti érdekeket. Szolid bank volt, amelyen mint esatornán át folyt le aranyunk és ezüstünk az osztrák ipar és osztrák érdekek támogatására. Az osztrák ipar céljait elősegítette és támogatta. De a magyar iparnak felvirágozását ezzel nem lehet megteremteni, hanem azzal, ha az ország szívében egy bankot teremtünk, mely a gazdasági érdekeinkhez simul és nemzeti erőket teremt meg.

Most olyan változások küszöbén állunk a politikai életben, amellyel a mi törekvésünknek még csak újabb erőt, újabb támogatást fogunk adni.

Kossuth Ferencnek, mikor a nagy nemzeti küzdelem megindult, egy nagy gondolata volt. Már akkor segítő társakul maga mellé hívta azokat, akik a függetlenségi táborból még távol állottak.

Az ő hívó szavára sereglettek gróf Apponyi Albert és társai a függetlenségi zászlók alá. S most Kossuth Ferenc újabban is intézett felhívást azokhoz, akik még nincsenek a függetlenségi és 48-as zászlók alatt, hogy szintén ide tömörüljenek.

Ha ennek a hívó szónak eredménye lesz, ha gróf Apponyit gróf Andrássy Gyula követni fogja, akkor a nemzeti erő még hatalmasabban fog megnyilvánulni s még diadalmasabban fogunk előre mehetni.

Emek csak egyetlen lehetősége van. Nem az, hogy mi térjünk vissza a 67-es rendszerhez és irányzathoz, hanem csak az az egy lehetőség van, hogy ők térjenek meg! (Élénk eljenzés.)

Arról tehát nem lehet szó, hogy a nagy függetlenségi tábor, amely óriási többségben van már is, visszavigyék a 67-es alkotások tisztelői közé. Meg kell dönteni elveiket és helyükbe a 48-as idők szellemének megfelelő intézményeket kell alkotni.

Ha bölcsen mennek vezéreink előre a megkezdett uton, ha nem akarnak a hirtelen szakítással romlást előidézni, hanem lépésről lépésre haladnak, úgy élt érünk. A 48-as politikában nincs lemondás, nincs megalkuvás, nincs a 48-as időktől és eszméktől eltérés.

Az bizonyos, hogy addig meg nem állunk, míg a 48-iki eszméket a maguk teljességében ki nem vívtuk.

Ezzel megyünk mi a küzdelemben s mikor lejövünk ilyen tekintélyes helyekre, az ország egy ilyen kiváló pontjára — hogy belenézünk a lelkekbe, hogy világítsunk a gyengéknek: mindig megerősödvé megyünk el.

Meg vagyok győződve, hogy Zombor város és vidékének közönsége együtt él velünk ezekben az eszmékben, együtt érez a függetlenségi párttal és a küzdelmet addig el nem hagyja, míg célját, az önálló magyar nemzeti bankot meg nem valósítja. Az Isten adja, hogy úgy legyen, az Isten tartsa meg önöket! (Hosszantartó lelkes eljenzés és taps.)

Lázár Pál beszéde.

Lázár Pál orsz. képviselő: Tisztelt polgártársak! Nagyon helyesen mutatott reá Holló Lajos tisztelt képviselőtársam, hogy ennek a nemzetnek örökös harc jutott osztályrészül. — A multban meg kellett a dél-vidékkel küzdenünk, hogy ennek az országnak határait biztosítsuk, most úgy kell küzdenünk a nyugattal, hogy gazdasági önállóságunkat kivívjuk.

De a magyar még nem ijedt meg harctól. A harc csak edzi karjainkat, mi nem ijedünk meg. Ha van ellenség, — jöjjön.

Azt, hogy Magyarországnak sikerült 1000 évig urnak lenni ezen a földön, azt főleg annak tulajdonítom, hogy Magyarország földművelő nép, Magyarország népe ragaszkodik e haza földjéhez, ehhez a talajhoz, amelyben ősei nyugszanak.

Magyarországnak most is 70%-a földművelő nép, mely mindig hű volt, mely mindig ragaszkodott e hazához, így hát ahol annyi hazafi van, ott nem kell félni a nemzetet.

Fenn a képviselőházban súlyt kell helyezni arra, hogy mit akar Bácsmeze, ez a földművelő megye, amely az ország gabona-termésének 1/4, vagy még nagyobb részét adja. E nagy megye szavának nagy súlya van odafönn.

Sokszor szemünkre hányják, hogy miért mentünk be ebbe az átkos közösségbe. Hát kérem, mi nem mentünk bele, hanem belevittek bennünket.

Köztudomásu, hogy Tisza Pista (közbe-kiáltások: abeug, levele!) a kereskedelmi szerződések megkötésével kényszerhelyzetet teremtett. Kossuth Ferenc akaraterejének sikerült a bankkérdést szabadabbá tenni s így most igazán csak a magyar nemzetet áll, hogy ezt a régi óhajunkat a nemzeti bankot megcsináljuk-e, vagy sem.

A nemzeti bank előnyeit és hasznait nagyon szépen fejtegette Balogh Ernő barátom. S hogy az ördög amivel ijesztenek, mennyire hamis ördög, azt csak egy példával akarom kimutatni.

Azt mondják, hogyha meglesz az önálló magyar nemzeti bank, akkor drága kamatot fogunk fizetni.

Helyesen mutatott reá Holló Lajos igen tisztelt képviselő társam erre a körülményre. Nem úgy áll a dolog, mert az csak a közvetítők bőrére fog menni. Mit ér az, ha az osztrák-magyar bankban 4% a kamatláb? Alljon elő az, aki 8%-nál kevesebbet fizet. Az a pénz tehát, ami 4% Bécsben, míg hozzánk a mi kezünkbe jut, már 8%. Míg ha a nemzeti bank le is fogja a kölcsönöknél a maga kamatját, a pénz jelentékenyebben olcsóbb lesz mégis. De persze veszteni fognak Láncziék, Kornfeldék, akik eddig zsebrevágták a közvetítő díjakat.

Nem akarok sokáig visszaélni türelmükkel. Csak azt mondom, hogy ha ez a nemzeti bank megvalósul, úgy nem csak a kassa kules lesz a miénk, hanem ami még sokkal fontosabb, az, hogy tele is lesz az a kassa.

Hogy úgy legyen, hogy mindannyian ezt akarják, erre adják szavazatukat. (Eljenzés és taps.)

Lovász Márton beszéde.

Lovász Márton orsz. képviselő: Tisztelt polgártársak! Most, amikor itt a külön magyar nemzeti bank érdekében ilyen szép

népgyűlést tartunk, akkor én csak egy pár szóval, egy hasonlattal akarom megvilágítani azt, hogy mit is jelent mi reánk, a magyar nemzetre, Magyarországra a külön magyar bank.

Önök bizonyára a legtöbben láttak már kőbányát és láttak azt is, hogy hogyan fejtik abban a követ.

A régebbi időkben, amikor a tudomány még nem haladt, egyszerűen kézi erővel, csákánnyal fejtették a kőbányákban a követ. S mondhatom, hogy ez nagyon, nagyon nehéz és sikertelen munka volt.

Ujabb időkben nem így járnak el. Abba a nehéz, nagy, szilárd sziklafalba fúrnak egy kis lyukat, ebbe a kis lyukba bele tesznek egy kis dinamitpatront, azt felrobbantják, a dinamitpatron megrepesztí a sziklafalnak egész tömegét s amikor már megrepesztett, akkor jönnek a csákányokkal s rombolják le azt a nagy, erős, nehéz, szilárd sziklafalat.

Hát, tisztelt polgártársaim, nekünk is van egy ilyen nehéz szikla falunk, amit szétrepesztve le kell rombolnunk, amely sziklafal bizony körülvesz bennünket, elzár a nagyvilágtól, korlátozza szabadságunkat, megbénítja gazdasági felvirágzásunkat és ez az Ausztriával való közösség.

Ezt a sziklafalat 400 évig döngettük csákánnyal, sokszor bele sajdult a karunk, sokszor beletörött a csákányunk. Most egy dinamit patront kell elhelyeznünk csak (zajos tetszés és eljenzés), hogy megrepedezzenek annak falai s csak azután megyünk majd neki azzal a csákánnyal.

Ez a dinamitpatron a külön magyar nemzeti bank.

Mert ha megvan a külön magyar nemzeti bank, akkor meglesz a külön magyar vánterület is s ha meglesz a külön magyar vánterület, — akkor a bevételeket nem fordítjuk a közös hadsereg céljaira, — akkor meglesz a külön magyar nemzeti hadsereg is.

Igy lehet csak annak a közmondásnak alapján, hogy „többet ésszel mint erővel“, kitartó munkával megcsinálni Magyarországnak gazdasági és politikai függetlenségét, amelynek azután természetes következménye lesz Magyarország jólétének emelkedése és felvirágzása.

Nem kell csak hozzá egyéb kitartás, hazafiság s a függetlenségi lobogóhoz való tántoríthatatlan ragaszkodás. És én bizom is, hogy meglesz a magyar nemzeti bank. Én, ki gyermekkoromat, ifjuságomat ebben a városban töltöttem, az alatt az idő alatt azt tapasztaltam, hogy a függetlenségi eszméknek ebben a városban jóformán még nyomai sem voltak, s ha most körültekintek ezen a hatalmas népgyűlésen, amelyen Bács-Bodrog megye kiküldöttei itt megjelentek, hogy fel-emeljék hatalmas szavukat Magyarországnak függetlensége mellett — akkor igenis azt mondom, hogy elérkezett ami hajnalunk, a magyar függetlenség és szabadságnak dicsőséges és esodálatos napja. (Élénk eljenzés és taps.)

Lovász Andor beszéde.

Lovász Andor orsz. képviselő: Tisztelt polgártársaim! Azok után, amiket tisztelt képviselőtársaim az önálló magyar bankról elmondottak, nekem igazán alig marad elmondani valóm s csak szives türelmüket fásasztanám, ha önöknek magyarázgatnám, hogy az önálló magyar bank Magyarországnak mit jelent. Csak egy rövid példát hozok fel. Ha én egy jómódu magyar gazdának, akinek van földje és pénze bőven, azt mondanám, mondjon le önállóságáról, tegye pénzét az árvaszékhez, az árvaszék majd kiadja rendszeren a kamatokat, ő otthon kényelmesen heverhet és mint a barom, megeheti a szénát, amit elébe tesznek, — kérdem önöktől, mit felelne az a gazda nekem? Azt mondaná, hogy az ur vagy bolond, mert nem tudja, mit beszél, vagy ha tudja, akkor az ur huncut, mert ellenségem és romlásomat akarja.

Ez a felelet alkalmazható a nemzeti önállóságunk kérdésében is. Ha valaki a magyar nemzetnek, amely 1000 esztendő óta fenn tudta magát tartani, meg tudta őrizni államiségét és ezáltal államfentartó képességének ily fontos tanujelét adta, azt taná-

esolja, hogy maradjon Ausztria gyámsága alatt, mert megélhet komótosan, mint a barom, akkor azt felelnék neki, hogy az ur vagy nem tudja mit beszél, tehát bolond, vagy ha tudja, huncut és ennek a hazának ellensége.

Hogy a magyar önállóságnak Ausztria ellensége, az nagyon természetes, mert — amint tisztelt barátaim kifejtették — évezreden keresztül a mi országunkon, zsirunkon és bőrünkön hizott.

Természetes tehát, hogy Ausztria ezt a viszonyt fenn akarja tartani.

De volt egy másik belső ellenség is, a szabadelvűpárt. Negyven éve igyekszik beledisputálni a nemzetbe azt a tudatot, hogy a gazdasági függőség Magyarországra nézve előnyös, 40 éve kényszeríti a magyar nemzetet Ausztria arra, hogy ilyen függőségi viszonyban álljon vele.

Hogy mi lett ennek eredménye, nagyon szépen fogom illusztrálni magával a törvénnyel.

1867-ben amikor a kiegyezést megcsinálták, törvénybe lett iktatva, hogy Ausztria volt az, aki könyörögni jött hozzánk segítségért, mert különben adósságainak terhe alatt összeroskad. Akkor Ausztria volt a koldus, koldulni jött hozzánk s mi voltunk a gazdagok, akik elvállaltuk Ausztria adósságát.

Mi lett ennek az eredménye? Az, hogy most, midőn az önálló vámtérület kérdését meg akartuk valósítani, Ausztria kimutatta, hogy gazdaságilag, pénzügyileg oly hatalmas, hogy markának egy szorításával képes bennünket tönkretenni.

A szabadelvűpárt 40 éves működésének köszönhető, hogy Ausztria gazdaságilag hatalmas lett, mi pedig meggyengültünk, koldusokká lettünk.

Ha a nemzeti önállóságra való törekvésnek, küzdelemnek semmi más eredménye nem is lesz, mint az, hogy ezt a közbeeső ellenséget sikerült elsöpörnünk, a nemzeti küzdelemnek ez az eredménye is megbecsülhetetlen.

Várjuk türelemmel az alkalmas pillanatot, amikor képesek leszünk Magyarország függetlenségét kivívni. (Éljünk éljenzés.) Várunk kell az alkalmas pillanatot, mert a szabadelvű párt 40 éves politikája meggyengített bennünket. Igazságtalanság bennünket megvédeni azzal, hogy elveinket feladjuk. Nagy és erős ellenséggel állunk szemben. A függetlenségi párt, amely elsöpörte belső ellenségünket, a szabadelvű pártot, képes lesz feladatait a kellő pillanatban megvalósítani. Arra kérem csak önöket, legyenek minden körülmények között irántunk bizalommal, mert az önök bizalma nélkül ez a párt sem tehet semmit. Isten éltesse önöket. (Éljenzés.)

Német és bunyevác beszéd.

Lányi Mór orsz. képviselő német beszédében fejtegette az önálló nemzeti bank kérdését; Jovanovits József bunyevác néven tolmácsolta az elhangzott beszédeket s talpraesett példáival meg-meg kacagatta bunyevác közönséget.

A határozati javaslat.

A függetlenségi párt határozati javaslatát magyarul Balogh Ernő, németül Prokópy Imre terjesztette elő.

Az egyhangulag elfogadott javaslat így hangzik:

A Bács-Bodrog vármegyei és zombori függetlenségi és 48-as párt által Zomborba, 1908. évi május hó 17-ikére összehívott nagygyűlés, melyen résztvett küldöttségileg Zombor, Szabadka, Baja Ujvidék, Zenta városok és a vármegyei községek nagy száma, egyhangulag kimondja, hogy az önálló magyar nemzeti banknak 1911. évi január hó 1-ére való felállítását feltétlenül szükségesnek tartja, ennél fogva annak felállítását kívánja és követeli és elvárja az országgyűlési többségtől,

hogy programjának ezen sarkalatos pontját okvetlenül megvalósítja.

A nagygyűlés felkéri Balogh Ernő országgyűlési képviselőt, hogy ezen határozatot az országos függetlenségi és 48-as párt tudomására hozza.

A banket.

Délután egy órakor a Vadászkiút szálloda tágas kerthelyiségében banket volt a vidéki vendégek tiszteletére. A banketen több mint négyszázan vettek részt. Ott voltak a nagygyűlésen megjelent összes országgyűlési képviselők és Fernbach Károly főispán is.

Rényi József dr. tb. vármegyei főorvos mondotta az első felkösztöntőt a nemzet vezéreire, Kossuth Ferencre és Apponyi Albert grófra. A megye közönségének szeretetteljes ragaszkodását a vezérek iránt a következő szavakkal tolmácsolta:

Rényi felkösztöntője.

Mélyen tisztelt Uraim! Ami a vezért a katonával, a közlegényekkel a legszorosabban összefűzi, az nemesak az engedelmesség, a parancsoknak feltétlen végrehajtása, amelyre kötelezve van, hanem hogy az a szellem, amely közkatona és a vezér között van. Ez a szellem abban csucsosodik ki, hogy a közkatona megvan győződve szíve mélyéig arról, hogy amit a vezér tesz, az jól van tette, hogy át legyen hatva attól, hogy amire oktatják, az a jónak leghatalmasabb eszköze.

Mi ma egy nagy hadjáratnak egyik esztáját vívtuk meg, amikor a függetlenségi és 48-as pártnak mélyen tisztelt kiküldöttjei jelenlétében egy olyan határozati javaslatot fogadtunk el, amely az önálló magyar nemzeti bank megvalósulására irányul. Tettük ezt nagynevű vezéreink intenciói szerint, nem azért, hogy revolvert szegezzünk a mellőkre, hanem azért, mert hisszük, hogy az ő intencióik a leghelyesebbek s tettük azért is, hogy őket megerősítsük azzal, hogy magunk is erősen állunk a küzdőtérben.

Én azt hiszem, hogy jó katona csak az, aki örömben és bánatban egyaránt felfelé tekint vezére felé s ha van okunk arra, hogy hű katonák legyünk, akkor fel kell tekintenünk arra a két férfira, akik ma a függetlenségi és 48-as párt óriási tömegének és többségének vezetői, akik a mult hagyományait beleviszik a modern élet áramlataiba. Erre a két férfira, Kossuth Ferencre és Apponyi Albert grófra ürítem poharamat, (Éljenzés) s azt javaslom, menesztessék üdvözlő sürgöny ennek a két férfinak (Hosszantartó lelkes éljenzés) hogy lássák, hogy szívünk dobbanása az övék, hogy szívünk dobbanása nekik szól, hogy meg legyenek győződve, hogy Bács-Bodrog vármegye közönsége hozzájuk ragaszkodik. Az Urísten őket sokáig éltesse! (Lelkes éljenzés.)

Donoszlovits Vilmos dr. köszöntötte fel ezután Holló Lajost, mint az ország első vármegyéjének, Pestvármegyének egyik vezető férfiát és a függetlenségi eszmék tántoríthatatlan bajnokát. Felkösztöntőjében a következőket mondotta:

Donoszlovits felkösztöntője.

Tisztelt uraim! Kalocsa nagynevű és ékesen szóló egykori biboros érseke Haynald Lajos, egy társaságban a következő szellemes mondással jellemezte a franciákat: „ugy gondolkoznak, mintha már holnap akarnának meghalni, viszont oly odaadással serényen dolgoznak, mintha örökké akarnának élni“.

A vitéz és lovagias francia nemzethez sok vonásban hasonlít a magyar. A magyar is hevül, fellángol a hármás szent eszméért: az egyenlőség, testvériség és szabadságért. Lobbanékony a gondolkozásban, hevüλέkeny az elhatározásban, de nem kitartó a cselekvésben.

A turul madár szárnyaival a távol keletről velünk hozott bizonyos fatum ül nemzetünk lelkén, mely a cselekvés idejében megüli idegeinket, elernyeszti, elszibbasztja

tetterőnket. És ha ehhez hozzávesszük, hogy a magyar évszázadok óta, az őt környező idegenek ellenséges indulattal erkölcsileg és anyagilag elnyomni igyekeztek és annak egyik eszközeül a nemzeti érzések és erők elaltatását, elszunnyasztását használták föl: úgy kétségbe kellett volna esni őseinknek is a nemzet jövője fölött. Mert a mozgás, az élet, mely esetleg szebb jövőt ígér, míg a tétlenség, a nyugalom az maga a halál, mely pusztulással és megsemmisüléssel jár.

Azonban méltán mondhatjuk, hogy nemzetünk fölött az isteni gondviselés különös kegye örködik. Mert ha fellebbentjük az emlékezet kegyeletes fátyolát és szemünkkel visszarévedezünk a multba, látjuk, hogy fonálként végighuzódik nemzetünk történetén egy ismételtlen meg-megújuló esemény: hogy midőn a nemzeti erők elernyedtek, midőn azok elnyomottak s a nemzeti lét már-már kockán fordult — mindig egy nagy nemzeti csapásnak kellett jönni, mely a szunnyadt nemzetet tespedéséből felrázta, az elernyedt erőket újabb tetterre, újabb haragra, küzdelemre serkentette.

A XV. századtól kezdve, midőn a magyar nemzet nemesak területi nagyságáról, de politikai, kulturális, társadalmi, közgazdasági, de fegyveres erejénél fogva is vezető szerepet töltött be a közép-európai államok között — az utóbbi időkig, midőn már majdnem tartománynyá, idegen gyarmattá lettünk, elmaradt kulturával, szétbontott társadalommal, elszegényedve, teljesen fegyvertelenül látjuk azokat a sötét foltokat, azokat a nemzetpusztító eseményeket, melyek udvaroncok és gonosz tanácsadók befolyása nyomán ketekedtek. A nemzet tervszerűen, mesterségesen uton a megsemmisítés örvénye felé lett vonszolva, a bennünket örökké szípolozó Ausztriában rögeszmévé vált centralizáció folyvást kísértett: hogy a dicsőségesen ragyogó szent István koronáját a gögösen terpeszkedő kétfejű sas telhetetlen gyomrába örökre eltemessék.

De valahányszor a vég kezdete fenyegette a nemzetet, ki ne tudná azt, hogy ugyanakkor a Boeskyak, Báthoryak, Zrinyiek, Frangepánok, Nádasdyak, Rákóczyak, Tökölyek, Martinovicsok, újabban Széchenyiek és Kossuthok (Zajos éljenzés) tüntek fel a magyar nemzet csillagos egén, kik felrázták az elalélt nemzetet álmából és sosem engedték a büszke trikolorot porba hullni a gyűlölt fekete sárga zászló előtt.

De ne beszéljünk régiekről.

Itt folyt le a közelmultban szemünk előtt. A 67-es kiegyezés után, egy pártnak egy rendszernek 40 éves uralmának kellett következnie, mely rá feküdt a nemzetre, mely a nemzet nevében a kormányhatalmat bitorolta, mely a közjót a személyes érdekek alá helyezte, mely minden téren és vonalon a nemzeti erőt elpusztította, elherdálta (Igaz, ugy van) s midőn már a nemzetnek biztató reményül egy jobb jövőbe egy halvány sugara sem volt sehonnán sem, hogy ezen, a nemzet testén élősködő érdekszövetkezetet valaha és el lehetne pusztítani, — el kellett jönni, talán isteni gondviselés folytán, betetőzésül ezen 40 éves nemzet irtó rendszer kieszesodásának, a darabantok korszakának, annak alkotmánytípró és hazaáruló minden gázságaival. Ezen örült tombolás végre felnyitotta az elengedt, elfásult, elvakított nemzet szemét, mely azután talpra állt és nem engedte, hogy a nyakába tett kolomp megfojtsa ezer éves léalapját, életerejét: a magyar alkotmányt.

És visszatért ismét egy időre a nemzet régi, álomszerű daliás korszaka, küzdelme az alkotmányért. És ezen lélekemelő, nagy nemzeti küzdelemben, az „alkotmány bástyáin“ a vezérvármegye élén ott látjuk az első között küzdeni Holló Lajost a nemzet igaz jogaiért. (Viharos éljenzés és taps.) A nemzet vezérei között méltó helyet foglal el Félégyháza érdemes képviselője (Zúgó éljenzés), aki valamennyiünk tudása szerint nem ma, de régen rászolgált az igazán megtisztelő titulusra: hogy honatya.

Aki közjogi tudásával, kristálytisztta jellemével, izzó hazaszeretetével és ragyogó

publicista tollával közbecsülést és köztiszteltet vívott ki széles e hazában. (Éljenzés.)
Ismét a politikai evolúció korszakát éljük.

Jól mondta, e napokban köztünk néhány órát időző Kossuth Ferenc jobb keze, Szerényi államtitkár, hogy valami forr, valami izzik a levegőben; valami láthatatlan erők mozgatták az emberek lelkét, bizonyos vágy szállotta meg a kedélyeket, mely a magyarság egyesülését, tömörülését óhajtja, sóvárogja, kívánja — az ellenséges nemzetiségi áramlatokkal szemben.

Mi, uraim, nem csinálunk belőle titkot, hogy mi itt a periferián, bizonyos aggódó lélekkel tekintünk e törekvésekre, mert a multak tapasztalataink okulva, félünk, hogy az ismét áldozatot, nemzeti óhajok és jogos követelések kikapesolását, elodázását vonná esetleg maga után. (Igaz, ugy van!) Félünk, hogy a bukott rendszer emberei, akikben folyvást él a remény, ismét feltámadnak.

Mi rendületlen kitartással és meg sem ingatható hűséggel bizunk a Kossuth Ferenc vezérlete alatt álló függetlenségi és 48-as pártban s míg annak ügyeit oly kipróbált, elvű, igaz hazafiak vezetik és ellenőrzik, mint Holló Lajos és az itt megjelent vármegyei képviselő társai (Zajos éljenzés) ha félünk is, nincs okunk esüggedni, nincs okunk kételkedni, hogy nem hatalmi érdek, hanem tisztán hazafias szempontok vezérlik a nemzet nagy fiait, a nemzet vezéreit a tömörülésre, hogy azzal a magyar nemzeti állam kiépítését jól megalapozhassák.

Amíg oly hazafiak állnak a nemzet igaz ügye mellett mint Holló Lajos, aki ma itt mi nálunk is oly ékesszólóan, a meggyőződés igaz hangján, közjogi tudásának egész arzenáljával szállt sikra nemzeti létünk életfeltétele, az önálló nemzeti bank mellett: addig mi rendületlen hittel, törhetlen bizalommal és kitartással bizunk egy szebb és egy jobb jövő virradtára.

Holló Lajost, a nemzeti eszme megtestesülését, az igaz, önzetlen, bátor, önfeláldozó hazafit, a függetlenségi és 48-as eszmék rendíthetetlen bajnokát az Isten sokáig éltesse! (Hosszantartó zajos éljenzés és taps.)

Holló Lajos a felköszöntőre a következő szavakkal válaszolt:

Holló felköszöntője.

Tisztelt uraim! Reám és képviselőtársaimra nagyon felemelő volt a mai szép ünnepségnek látása.

Amint tudom, nemcsak ennek a tekintélyes nagy városnak számottevő, derék polgársága jött ma itt össze, hogy tüntessen lelkének érzelme mellett, hanem az egész vármegyének hazafias közönsége messze vidékről ide sereglett, hogy egy érzesben olvadjon össze a vármegye központjával.

A mai szép nap folytatást nyert itt ezen a népes banketten, ahol még más kiválóságokkal is gazdagodtak soraink. S azt mondják, hogy nincs változás a rendszerben! Csak Bácsmezeire kell tekintenünk és meglátjuk, hogy igenis van rendszerváltozás. Ime, a független érzelmi polgárok sorában itt látjuk *Fernbach* Károly főispánt. Maga ez az egy körülmény változást jelent a multhoz képest, amikor a hatalom képviselői elzárkóztak a közönség zömével való együttérzéstől.

Igaz, hogy vannak itt Bácskában is régi alakok, akik elbujálnak a sötétségben s kik a vakondok munkáját végzik, remélve, hogy a sötétség ideje még elkövetkezik, a nap lesüllyed és a magyar nemzet egén a sötétség fog ismét uralkodni.

Vannak, akik arra számítanak, hogy a mi küzdelmeink nehézségekkel fognak találkozni. És nem is azért dobog a szívünk, hogy mi győzzünk. A mi győzelmünk nem a mi, hanem a nemzetnek győzelme lesz. Ők, a mi ellenségeink pedig arra törekednek, hogy elnémítsák a nemzet vágyait, elsőpörjének bennünket és az ő uralmukat állítsák vissza.

Amikor mi kiszállunk ide és emlegetjük a nemzeti bank előnyeit, hátrányait, az akadályokat, van-e valaki, aki hiszi, hogy

ezek az akadályok magának a dolognak rossz voltában kulminálnak?

Hiszi-e valaki, hogy a nemzeti bankot nem lehetne-e rögtön megvalósítani, mihelyt másnemű, nem a bank rossz, nem a nemzeti bank hátrányos voltában rejli, hanem olyan akadályok nem állanak fenn, amelyek hatalmi kérdéseket látnak benne.

Igen, felülől meredeznek felénk az akadályok. Ebben az irányban ma még komoly politikusok is aggodalmakat táplálnak. Az aggodalmak azon alapulnak, hogy vajjon sikerül-e a nemzetnek ezt kivívni összeütkezés nélkül a felső hatalommal.

Nem vallom azt, hogy örökké csak a nemzeti meghunyászkodás az, amely célt ér. Negyven évnek gyáva korszaka tanított meg, hogy semmiféle megalázkodás a nemzetet előre nem viszi. De hiszem, hogy azonnal megnyílik az előrehaladás útja, ha tovább is a mérséklet útján haladunk előre, párosulva a nemzeti akarat acélos erejével, mely az akadályokat elvégre is halomra dönti.

Nagy feladat előtt állunk, amelynek azon sikere fog megfordulni, hogy tudjuk-e vágyainkat minden egyes ember lelkében megrögzíteni, hogy tudjuk-e az egész nemzet lelkébe belevinni ezeket az eszméket, hogy megtudunk-e nyerni mindenkit segítő társul. ahelyett, hogy oda dobjuk magukat idegen célok szolgálatára, hogy sikerül-e elérni azt, hogy ne legyen ebben az országban számba vehető tényező, amely nem a nemzetre, a nemzeti jólét előmozdítására adja magát.

Nem fogunk egyesülni azokkal, akik még nemrég is a nemzet ellen küzdöttek, akik gunnyal, rágalomokkal és piszkolódásokkal dolgoztak ellenünk, azért, mert egyszerre mindent nem tudunk a nemzet javára megteremtteni.

Ezek csak végezzék a vakondok munkáját továbbra is. Mi nem fogjuk kockára tenni a nemzet jövőjét, nem fogjuk a nemzetet válságokba vinni. Mérsékeltlen, de a dolog lényegében erősen állva, vezéreinkkel együtt érezve megyünk előre a megkezdett úton. Ennek fogjuk köszönni végre is, hogy a nemzetet egy táborba tudtuk hozni, s hogy nagy eredményeket tudunk elérni.

És most engedjék meg, hogy ezt a szép napot, amelynek emlékét igaz örömmel fogjuk megőrizni mindig, egy kívánsággal fejezem be: e nemzet életében az a kormányzás legyen tartós, amelynek képviselője itt ül mellettünk hazafias érzéssel, aki a kormányának bizalmát, híveinek szeretetét s ragaszkodását bírja. Én e kiváló férfiú, *Fernbach* Károly főispán ur hatalomban maradására és jólétére üritem poharam. (Élénk éljenzés és hosszantartó taps.)

A *Holló* Lajos beszédét követő éljenzés lecsillapultával *Fernbach* Károly főispán folytonos lelkes éljenzés közben köszönte meg a banketen iránta nyilvánult szeretetet. Utalt arra, hogy a díszes, de terhes főispánságot csupán azért fogadta el, hogy polgártársai, a megye lakosainak boldogulását előmozdítsa. A megyei függetlenségi pártokra üriti poharát.

Ezután még *Mukits* Simon orsz. képviselő és *Petőnyi* József mondottak felköszöntőket. *Mukits* a zombori függetlenségi pártot és *Méro* Ignác pártelnököt, *Petőnyi* pedig a nagygyűlésen és a banketen megjelent országgyűlési képviselőket éltette.

A banket után a vendégek megjelentek az Erzsébet-ligetben rendezett népnepélyen, majd a délután fel öt órakor induló vonattal elutaztak Zomborból. A pályaudvaron *Novák* Elemér dr. mondott köszönetet a vendégeknek megjelenésükért.

A banketről *Rényi* József dr. indítványára a következő üdvözlő táviratokat küldték *Kossuth* Ferenchez és gróf *Apponyi* Alberthez:

Nagyméltóságú

Kossuth Ferenc miniszter urnak

Budapest.

A zombori és bácsbodrogmezei függetlenségi és 48-as pártoknak mai napon Zomborban tartott népgyűlése egyhangulag követeli az önálló magyar nemzeti jegybanknak 1911-ig való felállítását, amivel épen Nagyméltóságod és nemes törekvései iránti törhetetlen ragaszkodását kívánta kifejezni. Ily értelemben üdvözlök Nagyméltóságodat.

Nagyméltóságú

gróf Apponyi Albert miniszter urnak

Budapest.

Az önálló magyar jegybank felállítása érdekében tartott mai zombori népgyűlés, amely a zombori és bácsmezei függetlenségi és 48-as pártok tagjainak óriási részvétele mellett folyt le, lelkes szeretettel üdvözlök Nagyméltóságodat a nemzeti függetlenség felé vezető útján.

Népnepély.

Zombor, 1908. május 19.

Borongós időre virradt fel a város közönsége vasárnap, amely napon a vármegyei háziipari szövetség a népnepélélyel kapcsolatban tárgysorsjátékát rendezte. Meg-meg-eredt lassu csepergéssel az eső a délelőtt folyamán. Az égen lassanként szakadozni kezdtek a fellegek, amelyek mélyén utat törtek maguknak a nap melegítő sugarai. A szt. Antalhoz való áhitatos fohászoknak meg lett a foganatja: kiderült

Hűs szellő simogatta végig a bokrok koronáját, elviselhetővé téve a már napok óta tartó nagy forróságot.

A magasba nyúló növényesportok és fák lombjai közül élesen, de harmonikusan vált ki a nemzeti trikolorokkal izlésesen díszített sátorátor, amelyekben hangyaszorgalommal sűrűgtek-forogtak a jótékony cél érdekében a háziasszonyok és házikisasszonyok.

Pezsögő-sátorban Dr. Bruck Árminné, dr. Csernyus Pálné, *Fernbach* Antalné, Popp Györgyné, Szabó Lászlóné urasszonyok háziasszonyága mellett a következő házikisasszonyok:

Csihás Erzsike, Donoszlovits Erika, *Fernbach* Zsuzsa, Gehring Mici, Gräff Margit, Hoffmann Böske, Husveth Mariska, Jusits Margit, Kekezoivits Aranka, Jovánovits Leona, Koczkar Adrienne, Purmann Aranka, Szláv Erzsike, Vojnits Ilonka, Zsivánovits Vera.

Konfetti-sátorban Eperjessy Béláné, Preszly Jánosné, Sztrilich Zsigáné, Trischler Gyuláné, Vukicsevits Katinka urasszonyok vezetése mellett a következő házikisasszonyok:

Falcione Margit, Freund Elza, Hajnal Ida, Karácson Olga, Knippl Teréz, Koczkar Jenny, Matzitz Anna, Mayer Riza, Pekanovits Katica, Radany Ella, Schmidt Margit, Stvrtecky Ilona, Sztójits Piroška, Zombori Erzsike.

Sorsjeggy-sátorban Alföldy Gedeonné, Halász Gyuláné, dr. Németh Arthurné, Sztankovits Györgyné, Wundszám Ida urasszonyok vezetése mellett a következő házikisasszonyok:

Csihás Ilonka, Gehring Lenke, Goldmann Piroška, Halász Magda, Heintz Viki, Józich Irén, Kaich Erzsike, Karácson Margit, Kekezoivics Piroška, Kirchner Madelaine, Koczkar Licsi, Oblát Erzsike, Pekanovits Mici, Predragovits Lincsi, Szláv Ilonka.

A *karika dobásnál*: Szláv Ilonka és Erzsike és Husveth Mariska szorgoskodtak.

A szórakozni vágyó közönség zsufolásig megtöltötte az Erzsébet-ligetet. A népnepélyen 3752-en voltak jelen. A felállított hat pénztárnál belépőjegyekből, 1125 kor. 68 fillér, pezsögőből, konfettiből és sorsjegyekből 1329 kor. 52 fillér folyt be. A kiállítás ugyanakkor 987-en fordultak meg összesen tehát a verbászi gimnázium tanulóival, akik szintén megtekintették a kiállítást 5000-en vettek részt.

Soha még ily tömeg Zomborban nem volt együtt.

Fernbach Károlyné és a rendezőbizottság valamennyi tagja meg lehet elégedve az ünnepély erkölcsi és anyagi sikerével, mert az utolérhetetlen.

* * *

Tájékoztulás alább adjuk a kihuzott nyeremény- és sorsjegyszámokat:

Nyeremény-szám	Sorsjegy-szám	Nyeremény-szám	Sorsjegy-szám
1	6150	105	8756
2	3662	106	3255
3	989	107	5056
4	7969	108	7478
5	46	109	9708
6	2160	110	3279
7	6995	111	9363
8	6329	112	4636
9	7829	113	277
10	6284	114	8980
11	8017	115	1260
12	4563	116	4259
13	4507	117	268
14	9555	118	3078
15	7656	119	2198
16	5307	120	67
17	429	121	3139
18	4673	122	362
19	4046	123	998
20	5042	124	9519
21	8824	125	8260
22	9610	126	1555
23	9917	127	9885
24	5099	128	7124
25	5434	129	1566
26	9223	130	4421
27	2452	131	6402
28	6648	132	2500
29	5185	133	491
30	8667	134	6185
31	3016	135	6214
32	2179	136	3794
33	6836	137	2185
34	7848	138	1977
35	1269	139	982
36	9653	140	3029
37	1631	141	3011
38	6838	142	3010
39	1761	143	4018
40	9407	144	6165
41	2885	145	694
42	3269	146	2865
43	2443	147	1971
44	6651	148	2045
45	8463	149	8797
46	9340	150	3418
47	2834	151	2767
48	2187	152	5285
49	9096	153	9593
50	9143	154	5627
51	3468	155	4189
52	3207	156	2261
53	6425	157	5302
54	371	158	1296
55	6299	159	5569
56	8051	160	3350
57	7623	161	820
58	1088	162	318
59	1001	163	4589
60	1721	164	3926
61	6015	165	7821
62	2957	166	685
63	1383	167	5227
64	5058	168	6427
65	2569	169	8425
66	7159	170	3573
67	5718	171	6222
68	6513	172	6379
69	900	173	8766
70	6383	174	596
71	8271	175	6504
72	1054	176	3254
73	3209	177	6934
74	7593	178	8361
75	803	179	1595
76	8536	180	3224
77	5971	181	1118
78	1675	182	2975
79	3067	183	8140
80	3043	184	4169
81	8251	185	895

Nyeremény-szám	Sorsjegy-szám	Nyeremény-szám	Sorsjegy-szám
82	5264	186	3987
83	1481	187	3827
84	1800	188	8653
85	5916	189	9584
86	8556	190	3738
87	161	191	4683
88	8108	192	2292
89	6287	193	5674
90	1467	194	475
91	5523	195	4505
92	1965	196	6357
93	8073	197	1133
94	2457	198	3219
95	8445	199	4100
96	1206	200	2823
97	1801	201	4561
98	3312	202	900
99	9198	203	4800
100	8715	204	5257
101	2032	205	4584
102	6927	206	9406
103	3883	207	7472
104	8098		

H i r e k.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Farkas Lajos hódsgái II. osztályu adóhivatali ellenőrt a németújvári adóhivatalhoz I. osztályu adóhivatali ellenőrré nevezte ki.

Kinevezés. Dr. Zoltán Sándor óbecsei járásbíró az újvidéki kir. törvényszékhez bíróvá neveztetett ki.

Anyakönyvi kinevezések. A belügyminiszter az újonnan alakított szabadkai II. anyakönyvi kerület anyakönyvvezetőjévé Balázs Piri Kalmán kelebiai pusztai népiskolai tanítót, a szabadkai III. anyakönyvi kerület anyakönyvvezetőjévé pedig Egrényi Ferenc ludaspusztai népiskolai tanítót nevezte ki s mindkettőt a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésekkel való közreműködéssel is megbízta.

A városi tisztviselők tisztelgése Holló Lajosnál. Vasárnap reggel 9 órakor a zombori városi tisztviselők küldöttsége tisztelgett Holló Lajosnál, mint a városi tisztviselők mozgalmanak és kongresszusának elnökénél, aki a vasárnapi nagygyűlés alkalmával Zomborban tartózkodott. A küldöttséget Alföldy Árpád dr. helyettes polgármester vezette, aki lelkes szavakban köszöntötte Hollót, mint aki a városi tisztviselők helyzetének javítása céljából az ismeretes mozgalmat megindította. Holló megköszönte a figyelmet és rámutatott arra a fontosságra, amely a városi tisztviselők hivatásában rejlik és kijelentette, hogy a városi tisztviselők jogos törekvéseit egész erejével támogatni fogja.

Ajándék. A megtartott népiünnepélyvel kapcsolatosan rendezett tárgysorsjátékhoz a már közölt adományokon kívül még hozzájárultak: Falcione Sándorné két gyöngytyukkal, Pintinger Jánosné egy „aeol” hárfával és Fernbach János egy zsák buzával. Az adományokért a háziipari szövetség ezton mond köszönetet.

Sétahangverseny. A háziipari kiállítás rendezősége sétahangversenyt is rendeztet. A sétahangverseny dacára a belepődij 30 fillér marad. Ugyancsak a sétahangverseny alkalmával világposta is lesz. Akár férfi, akár hölgy kapja a legtöbb levelezőlapot, értékes ajándékban részesül. Az ajándékot a kiállítás fáradhatatlan buzgalmu elnöknője, Fernbach Károlyné adja. — A levelezőlapok 24-én, a kiállítás alatt olvastatnak össze, amikor az értékes jutalom is kézbesített fog. Sétahangverseny lesz csütörtökön és szombaton.

Emlékünnep. A Bács-Bodrog vármegyei Történelmi Társulat megalapításának negyedszázados évfordulója alkalmából 1908. május hó 31-én, Zomborban, emlékünnepet ül. Ez ünnepi gyűlésre a meghívókat már a napokban szétküldi a társulat.

Adomány. A Bács-Bodrog vármegyei háziiparkiallítás költségeinek fedezésére újaban gróf Chotek Rezső 500 és Zsulyevits Ernő 20 koronát adományoztak, melyért a rendezőségi ezton is köszönetet mond.

Majális. A zombori róm. kath. tanítótestület a gondozása alatt álló ifjuság részére június hó 9-én a Sikara-erdőben majálist rendez. Az eddigi gyakorlathoz híven most is a gyermekereget reggelivel, meleg ebéddel és oszonnával szeretné ellátni. Minthogy a szükségletek beszerzésére jelentékeny összeg kívántatik s a tanítótestület ilyennel nem rendelkezik, azért a nyilvánosság útján bizalommal fordul ez uton minden egyes emberbaráthoz, pénzintézet, egyesület és testülethez azon szerény kéréssel, hogy a kiadások részbeni fedezésére valami csekély összegecskét adományozni s azt Temunovich József hely. igazgatónak június hó 2-ig beküldeni sziveskedjék. Az adományok hirlapilag nyugtázva lesznek.

Schweidel-szobor megkoszoruzása. Folyó hó 17-én a verbászi gimnázium növendékei tanáraik vezetése mellett megtekintették a háziipar kiállítását. A kiállítás megtekintése után a Schweidel-szobor elé vonultak, ahol a gimnázium egyik tanára megható beszédet mondott és a szobrot megkoszorúzták.

Adomány. A népiünnepélyen megtartott tárgysorsjáték alkalmával Matkovits Béla nyerte meg a bikát, amelyet a jótékony célra való tekintetből a háziipari szövetségnek visszaajándékozott.

Elbocsátás a honvédség kötelekéből. A honvédelmi miniszter rendelete folytán dr. Göttche Frigyes szabadkai 6. honvédségvezetőbeli tartalékos hadnagy saját kérelmére a honvédség kötelekéből elbocsátott.

Kettős eljegyzés. Löbl Jakab ósziváci földbirtokos, megyei bizottsági tag, leányait folyó hó 17-én jegyezték el a legszűkebb családi körben, Leonkát dr. Adler Miksa gyógyszerész Orosházáról, Olgiát zombori ifjuságunk közkedvelt alakja, dr. Gál Rezső.

Adomány. Dr. Városy Gyula kalocsai érsek a Bács-Bodrog vármegyei tulipán háziipari szövetség által rendezett háziipari kiállítás költségeinek részbeni fedezésére 300 koronát és dr. Falcione Nándorné 30 koronát adományozott.

Hadzsy szobrának leleplezése. Hadzsy Jánosnak, a topolyaiak híres orvosának és a verbászi kerület volt képviselőjének szobrát június végén leplezik le Topolyán. A szobrot Teltsch Ede a kiváló szabadkai szobrászművész készítette.

Halálozás. Baja város egyik legtekintélyesebb vezérférfia, petői Szutrély Lipót kir. tanácsos, ügyvéd, május hó 18-án 69 éves korában elhunyt. Baja város közéletének irányításában az elhunytnak — különösen a szabadelvű éra alatt — előkelő szerep jutott. Dr. Hegedűs Aladár, Baja város polgármestere az elhunytban apósát gyászolja. Temetése szerdán délután 5 órakor volt.

Vadászkaland. Nemesmilitiesen e hó 16-án a délutáni órákban Littyay Mátyás nemesmilitiesi lakos kirándult a szőlőjébe, hogy a szőlő állapotáról meggyőződést szerezzen. Amint a szőlőben konstatálta, hogy a termés nagyszerűnek, várakozáson felülinek ígérkezik, egyszer csak oly hangokat hall közvetlen közelében, mint mikor a fegyver ravaszát esettegettik. Önkénytelenül is eszébe jutott az egy pár év előtt Apatinban, a szőlőkben történt gyilkosság. Körül tekintett, hogy tulajdonképen ki az ő elkeseredett ellensége, amikor egyszerre csak közvetlen közelében maga előtt lát egy teljesen kifejlesztett vadkant, aki a fogait csapkodja össze és merően reaszegzett szemekkel nézi őt. Erre Littyay Mátyás uram lassan visszahúzódik a szőlőházhoz, — ahol löfegyver hiányából az ősi és mindig elsültni kész fegyvert — a fejszét ragadja meg emberét pedig a szomszédba küldi fegyverért. Két golyót röptett a vadkanba, de a lövések nem ölték meg és miután a vadkan támadni készült, úgy vágta a fejsze fokával fejbe, hogy az azonnal a másvilágon volt. A vadkan husát azután közpredára bocsátotta és így nagy dárídóval ülték meg ősi szokás szerint a Nemesmilitiesen eddig még nem volt disznótort. A husából, mint levelezőnk írja, Zomborban is többen delectáltak magukat.

Nem államosítják a rendőrséget. Kedden Kolozsmegye és Kolozsvár küldöttsége kérte Andrásytól és Justhtól a rendőrség államosítását. Andrassy szerint a politikai okok nem engedik meg még az államosítást, Justh pedig kijelentette, hogy míg Magyarország önálló nem lesz, nem lehet államosítani a rendőrséget.

Tüntetés a magyar címer ellen. Ujvidékről jelentik: Az új iskolatörvény értelmében az ujsóvi luteránus egyház iskolaszéke a népiskolára kifüggesztette május elején a magyar felirású táblát, ellátva azt a magyar címerrel is. Az egyháztanács most azzal a megokolással, hogy az iskola nem magyar, hanem német, a táblát levétette. Az ujvidéki főszolgabíró az egyháztanácsot 500 korona pénzbírságra büntette.

Műkedvelői előadás. A zombori ösztönmunkásság műkedvelő osztálya 1908. évi május hó 24-én, vasárnap, a városi színházban könyvtár és házalapja javára, táncdal és világpostával egybekötött műkedvelői előadást rendez. Színre kerül: „Fehő Klári”. Nép-színmű 3 felvonásban. Irta Rátkai László. A darabban szerepelnek: Csonka Józsefné, Lustig Mór, Markovics Katica, Bogdán Anna, Ujkéry Antal, Petre István, Vitkovics János, Schneider Béla, Ujkéry Ferenc, Ujkéry Terézia, Bischof Lenke, Héhn János, Dürr Béla, Hosszu Sándor, Gergurov István, Kovács Ádám, Göttlicher József, Bogisics József, Dsida János. — Helyárak: Prosc. páholy 8 kor., páholy 7 kor., földszinti ülőhely 1., 2. sor 2 kor., 3., 4., 5., 6. sor 1 kor. 60 fill., 7—14 sorig 1 kor. 20 fillér, földszinti állóhely 1 kor., karzati ülőhely 1 korona. Színlap ára a pénztárnál 20 fillér. — Jegyek előre válthatók: Kollar József ur könyvkereskedésében, az előadás napján a színházban d. e. 10—12-ig, d. n. 3—5-ig és este a pénztárnál. — A páholybérlek jogai május hó 19-ig tartanak fenn. — Kezdeté pont 8 órakor. — Felülfizetéseket köszönettel fogad és hírlapilag nyugtázza a rendezőség. — Az előadás után táncmulatság az „Elefánt”-szálloda összes termeiben. Az összes jegyek a táncmulatságra érvényesek. — Az előadás után érkező vendégek a táncmulatságra egy korona belépő jegyet tartoznak váltani. — Azon hölgy, ki a legtöbb levelezőlapnak a birtokában lesz, valamint, ki a legtöbb levelezőlapot eladja, igen értékes jutalomban részesül.

Vesztett macska. Szabadkáról írják: Krnyajszkij Urosné keletiből szállásán tegnap délután egy macskán kitört a vesztesség és megmarta Krnyajszkijét. Krnyajszkijének Katinka nevű leánya egy baltával le akarta ütni a dühöngő állatot, de a csapást elhibázta és a balta anyjának karját sebezte meg. Eközben a macska a leányt is megmarta. Mindkettőjüket a budapesti Pasteur-intézetbe szállították.

A vasuti félárú jegyek. Az államvasuti félárú menetjegyek váltására jogosító arcképes igazolványok kiállítására járó egy korona kezelési költség befizetésére nézve a kereskedelemügyi miniszter az eddigi eljárás egyszerűsítése céljából akként intézkedett, hogy a szóban forgó s arcképes igazolványonként egy-egy koronát kitevő kezelési költségek ezentúl kizárólag postai levéljegyekben rovasanak le.

Névmagyarosítás. Kohon Etel kossuthfalvai lakos Kertészre és kiskoru Mezerics Béla szabadkai lakos családi nevének Marosra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Gyilkos anya. Bajáról írja tudósítónk: Knappe Erzsébet, ki már hosszabb idő óta szolgál egy bajai huszártisztnél, a napokban egy egészséges gyermeknek adott életet. A fiatal anya, ki férjétől néhány éve elváltan él, igen restelte a dolgot és miután attól félt, hogy e miatt el kell hagynia helyét, ujszülött fiát egy mély pocolyába vetette. Folyó hó 10-én a pocolyánál játszó gyermekek megtalálták a csecsemő holttestét. A hatóság rögtön megindította a nyomozást, és sikerült is a lelketlen anyát Knappe Erzsébet személyében kinyomozni.

Törv. eng. zálogházi becsús. M. Államvasuti pályáorás.

FELHÍVÁS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a főutcán levő

óra- és ékszerüzletemet

jelentékenyen kibővítettem.

Ugyszintén mindennemű **zseb-, fali és egyéb óra, arany, ezüst, ékszer és Chinaezüst** disztárgy-raktáramat kiegészítettem, valamint óra- és aranyműves-műhelyemet ujonan berendeztem, hol megrendelésre minden **ékszerátalakításokat, javításokat és új munkákat** készítek. Mialtal azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nagybecsült vevőim legmagasabb igényeit is a legolcsóbb árak mellett kielégíthetem.

A mélyen tisztelt közönség b. pártfogását továbbra kérve, vagyok

teljes tisztelettel

159-2-1

Stebler Antal,
órász, ékszerész és vésnök.

Két tanonc felvétetik.

Törv. eng. zálogházi becsús. M. Államvasuti pályáorás.

1484. sz. 1908.

Pályázati hirdetmény.

A Sajkásgyörgye községben megüresedett és 1000 korona évi fizetéssel javadalmazott községi írnok-kézbesítő állásra pályázatot hirdetek.

A kellően felszerelt kérvények hozzám legkésőbb 1908. évi június hó 10-ikéig benyújtandók; a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Zsablya, 1908. évi május hó 9-én.

TRENKA KÁLMÁN,

tb. főszolgabíró.

138-2-2

2120/1908. kig. szám.

Pályázati hirdetmény.

Vajszka—Bogyán körjegyzőségben megüresedett segédjegyzői állásra pályázatot nyitok. Évi fizetés 1000 korona készpénz havi előleges részletekben.

Felhívom pályázni óhajtokat, hogy kellően felszerelt kérvényeket hozzám *folyó évi június hó 1-ig* annál is inkább adják be, mert a később érkezőket nem veszem figyelembe.

Szláv nyelv ismerete feltétlenül megkívántatik.

Hódáság, 1908. május hó 13-án.

SZEMZŐ KÁROLY,

főszolgabíró.

145-2-2

99186/1908. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a jövő 1909. évben, esetleg 1909—1911. években szükséges kisebb értékű fém- és vasnemű anyagok szállításának biztosítását óhajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb *folyó évi június hó 17-én déli 12 óráig* betérjesztendők, a bánatpénz pedig *folyó évi június hó 16-án déli 12 óráig* beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, valamint a szükséges mennyiségeket feltüntető kimutatások, ugyszintén a különleges szállítási feltételek a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrassy-ut 73.) megtekinthetők.

Budapest, 1908. május havában.

Az igazgatóság.

(Utánnymás nem díjazatik.)

139-3-2

113345/908.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a 428 kilogrammos, valamint a 345 kilogrammos acélsínhez való tyrefondok számára szükséges hüvelyes kulcsok 3 éven át (1908—1911. március végéig) leendő szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet.

A részletes módozatokat tartalmazó „Ajánlati felhívás” „Ajánlati űrlap” és bővebb felvilágosítás a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési szakosztályánál, Budapest Andrassy-ut 7375. szám II. emelet 46. ajtó. kapható, illetőleg az összes vidéki üzletvezetőségeknél megtekinthető.

A hüvelyes kulcsokról a budapest—józsefvárosi állomáson lévő központi szerelőtárban kötelező minták vannak, melyek ott megtekinthetők, a vonatkozó szabványrajzok pedig nevezett igazgatóság központi tervtáránál (Budapest, VI., Teréz-körút 56. szám) alatt laponként: 20 fillérért megszereshetők.

Az ezen pályázatra vonatkozó, ivenként 1 koronás bélyeggel ellátandó lezárt és a cég pecsétjével lepecsételt ajánlatok 1908. évi június hó 6-án déli 12 óráig a fentebb említett szakosztályánál benyújtandók vagy posta útján beküldendők.

A bánatpénz 1908. évi június hó 5-ik napjának déli 12 órájáig a magyar királyi államvasutak főpénztáránál (Budapest, VI., Andrassy-ut 75. szám) teendő le.

Budapest, 1908. évi április hóban.

153-3-1

Az igazgatóság.

(Utánnymás nem díjazatik.)

Felhívás

részvényjegyzésre az „Apatini Villam-telep Részvénytársaság“ részvényeire.

A társaság célul tűzte ki Apatin községét és ipartelepeit, esetleg környékét villamos világitással ellátni és villamos erőt ipari és más célokra szolgáltatni.

Ezen terv kivételére a községgel kötött szerződés értelmében alulírott alapítók 50 évre kizárólagos jogot nyertek. Közérdek lévén, hogy ezen munkálatok létesítéséhez mindenki hozzájárulhasson, elhatároztuk ezen telepet részvénytársaság alapján létesíteni. Tekintve, hogy ezen telep alakulása iránt nagy az érdeklődés, tekintve továbbá, hogy teljesen megbízható összeírások szerint már az építés alkalmával lesz kb. 2700 láng magánvilágitásra, 100 lámpa pedig közvilágitásra berendezve és kb. 90 lóerejű motor elhelyezhető — melyek minden valószínűség szerint rövid időn belül megkészenődnek —; nemkülönben figyelembe véve Apatin közgazdasági viszonyait, hogy t. i. jelentékeny számban vannak már és keletkeznek ipartelepek, melyeknek **így olcsó és kényelmes** erőre szükségük van, már most megállapítható, hogy ezen telep igen becses szolgáltatásokat fog tenni ezen község közgazdasági fejlődésének, míg másfelől határozottan jövedelmezőnek ígérkezik.

A társaság 50 évre alakul.

A részvénytársaság alaptőkéje 300.000 koronában van megállapítva, mely 600 darab egyenként 500 korona névértékű és bemutatásra szóló részvényre oszlik. A részvények közül alulírottak fentartanak maguknak 200 drbot, a többi 400 drb pedig nyilvános jegyzés útján fedeztetik. A 400 darab nyilvános jegyzés alá boesátott részvény után 5% azaz darabonként 25 korona alapítási költség fejében a részvények jegyzése alkalmából fizetendő; ellenben az 500 korona névértékből 200 korona az alakuló közgyűlésig, a fennmaradó 300 korona azonban csak szükség szerinti részletekben — az építési és szerelési munkálatok előhaladásának arányában — fog bekérteni, melyről azonban minden részvényes 30 nappal előbb értesítetik.

Aláírástokat elfogadnak **bezárólag folyó hó 31-ig** a következő cégek:

Apatinban: Apatini Takarékpénztár, Apatin Járási Általános Takarékpénztár, Szavadill József könyvkereskedése, Gasz Máttyás könyvkereskedése, Monostorszeg—Apatini Ármentesítő-Társulat irodája és az alapítók mindegyike. — **Zomborban:** Zombori Takarékpénztár. — **Hódságon:** Hódsági Takarékpénztár és ifj. Schwerer Jakab. — **Bácsszentivánon:** Első Bácsszentiváni Önszegélyző-Szövetkezet, Bácsszentiváni Takarékpénztár r. t., Ney Gáspár és Ott Vendel urak. — **Baján:** Bajai Kereskedelmi- és Iparbank. — **Szabadkán:** Délvidéki Közgazdasági Bank.

Az alapítók fentartják maguknak azt a jogot, hogy az első három évre ők nevezik ki az igazgatóságot. Az alapítási költségek az alakuló közgyűlésen elszámolandók, a fennmaradó összeg pedig tartalékalap létesítésére fordítatik. Tulajdonság esetén a részvények kiosztását alapítók fentartják maguknak.

Apatin, 1908. május hó 14-én.

Abrahám Sándor, ifj. Becker Ferenc, Piry Mihály, Rujer Ferenc, Szál Mihály,
alapítók.

EGYETÉRTÉS

A legrégibb és a legjobban
értesült magyar újság az

A társadalom minden köré-
ben egyformán kedvelik. A
magyar családok hírlapja.

Előfizetési ára: egy hóra 2.40 K.

Főszerkesztő: **Dr. Pap Zoltán.**

Szépirodalmi főmunkatárs: **Eötvös Károly.**

Kérjen mutatványszámot.

Nagy elterjedtsége folytán
hirdetéseivel minden iparos
és kereskedő az Egyetértés-
ben biztos eredményt ér el.
Minden cikk hirdetése alkal-
mas, mert olvasóközönsége
vegyes.

Kérjen hirdetési prospectust.

Pályázati hirdetmény.

Az apatin—szondi ármentesítő és a szondi—apatini lecsapoló társulat közös pénztárnoki állása halálozás folytán megüresedvén, az 1908. évi június hó folyamán újra fog betölteni. Az állással együttesen 1200 korona (egyezerkettőszáz korona) javadalmazás jár.

Mindazon 40 évesnél fiatalabb pályázni óhajtok, akik a magyar, német és szerb vagy sokac nyelvet teljesen bírják, felhívattak, hogy előképzettségüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt és sajátkezűleg írott pályázatukat **1908. évi május hó 31-ig** a társulat igazgatóságánál adják be.

Apatin, 1908. évi május hó 10-én.

RUJER FERENC s. k.,

igazgató-mérnök.

142-2-2

76869/1908. szám.

Pályázati hirdetmény

festőkneműek, vegyitermékek, tömitési asbest-anyagok és olvasztó téglék szállítása iránt.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága: az 1909. évben esetleg 1910. és 1911. években szükséges festőkneműek, vegyi termékek, tömitési asbest-anyagok és olvasztó téglék szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbbben **1908. évi június hó 20-ig** betérjesztendők, a bánatpénzek pedig legkésőbbben a megelőző napon déli 12 óráig beküldendők.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek, ugyszintén a 122291/96. sz. általános szállítási és a festőkneműek szállítására vonatkozó 180210/93. sz. különleges feltételek a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, VI., Andrassy-ut 73. sz. II. em. 43. ajtó) valamint minden üzletvezetőségénél megtekinthetők, vagy a megállapított ár előzetes lefizetése mellett a magyar királyi államvasutak budapesti nyomtatványtáránál posta útján is megrendelhetők, megjegyezvén, hogy az általános szállítási feltételek minden példányáért 50 fillér, a különleges feltételekért pedig 30 fillér fizetendő. A feltételeknek posta útján való megküldése esetén 20 fillér postaköltség is beküldendő.

Budapest, 1908. május hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

157-1

152-3-1

„Blickensderfer“ eredeti amerikai írógép,

azonnal látható irással.

Tiszta acél- Gyönyörű Az írógépek
szerkezet. szép irással. legolcsóbbja.

149-30-2 Ára:

teljes felszereléssel csak 300 K.

Írógép-kellékek a legolcsóbb árakban szállíthatnak

Amerikai irodai butorok mintatelepe.

Tessék prospectust kérni!

Kaufman és Társa Budapest

V., Zoltán-utca 16. szám. (Szabadságtér.)

Állandó raktár és képviselőt Bács-Bodrog megye részére

Teltsch Gáspár,

műszer- és látszerész Zomborban.

Hirdetés.

Egy finom és jókarban levő

Szmirna-divány

jutányos áron **eladó**

SZENDRÉNYI GÉZA

műbutorasztalosnál,

ZOMBOR, Rákóczi-ut 45. szám.

11765/1908. szám.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a magyar királyi államvasutak műhelyeiben 1909. esetleg 1910. évben szükséges bőrúru anyagok szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A pályázat tárgyát képező anyagokat és azok egy évi mennyiségét feltüntető ajánlati űrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlattételnél kötelező részletes módzatokat tartalmazó ajánlati felhívás az alulírott igazgatóság „Anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál“ (Budapest, VI., Andrassy-ut 73. sz. II. em. 43. ajtószám alatt) díjtalanul kapható.

Az előírt módon kiállított ivenkint egy koronás m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok, az ivenkint 30 filléres m. kir. okmánybélyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt **lepecsételve** legkésőbbben **1908. évi június hó 12-ének déli 12 órájáig** a fent említett szakosztálynál benyújtandók, vagy posta útján odaküldendők. Az ajánlat borítéka a felirással látandó el: „Ajánlat 11765/1908. számhoz.“

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó cikkek egy évi értékének 5%-a legkésőbbben f. évi június hó 11-én déli 12 órájáig a magyar királyi államvasutak budapesti központi főpénztáránál akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapírokban leteendő.

Bánatpénz nélkül vagy később benyújtott, valamint az olyan ajánlatok, melyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújtatnak be és a pótajánlatok nem fognak figyelembe vevetni.

Budapest, 1908. évi május hóban.

A m. kir. államvasutak igazgatósága.

(Utánnomás nem díjazatik.)

99745/908. szám.

Pályázati hirdetmény

(*cérvák, nemez, különféle vásznak, selyem-
kelme, zsalóly függönyszövet, nyírott futó
szőnyeg, linoleum szőnyeg és pénzesomagoló
zacskók szállítása iránt.*)

A magyar királyi államvasutak igazga-
tósága a fent megnevezett anyagokból 1909.,
esetleg 1910. és 1911. években felmerülő
szükségletének biztosítása iránt nyilvános
pályázatot hirdet.

Az ajánlatok 1908. évi június hó 11-ig
beterjesztendők, a bánatpénzek pedig a meg-
előző napon déli 12 óráig beküldendők.

A pályázatra vonatkozó 72609/92. számú
részletes feltételek, ugyancsak a 122291/96.
számú általános szállítási feltételek a ma-
gyar királyi államvasutak anyag- és leltár-
beszerzési szakosztályánál (Budapest, VI.,
Andrássy-ut 73. szám, II. emelet 43. ajtó),
valamint minden üzletvezetőségénél meg-
tekinthetők, vagy a megállapított ár előzetes
lefizetése mellett a magyar királyi állam-
vasutak budapesti nyomtatványtárána-
nál posta útján is megrendelhetők, meg-
jegyezvén, hogy az általános szállítási feltételek minden pél-
dányáért 50 fillér, a különleges feltételekért
pedig 30 fillér fizetendő.

A feltételeknek posta útján való meg-
küldése esetén 20 fillér postaköltség is be-
küldendő.

Budapest, 1908. május hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomást nem díjazunk.)

154-1

Hirdetések felvételnek

☞ a legolcsóbb árak mellett ☞

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN

Erzsébet-körút 13. sz. alatt.

3018/tkvi 1908. szám

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a zombori
kir. törvényszék mint elsőbírósnak vb. Losenitz Jakab
esődnyében hozott 2054/1908.
számú megkeresése következtében az 1881.
évi LX. t. cikk 144. § a alapján és a 146 §
értelmében a zombori kir. törvényszék és a
zombori kir. járásbírósnak területén levő, Bezdán
község határában fekvő, a bezdáni 186 számú
betétekből időközben a bezdáni 2752. számú
betétbe átvett A. 1. sor, 1065 hr. 588.
ö. i. szám alatt felvett, de lerombolt 632 □ öl
terjedelmű beitelekéből vb. Losenitz J kabot
megillető jutalékra 800 korona, továbbá a
bezdáni 186. számú betétben A. 1. sor,
6812 hr. 1171 □ öl szántóból vb. Losenitz
Jakabot 1/2 részben megillető jutalékra 224
korona kikiáltási árban az árverést elrendelte
és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az
1908. évi június hó 17-ik napján délelőtt 10
órákor Bezdán község-házánál megtartandó nyil-
ványos árverésen a megállapított kikiáltási áron
alul is eladatni fogna.

Árverezni szándékozók tartoznak az in-
gatlank becsárának 10%-át készpénzben,
vagy az 1881-ik évi LX-ik törvényeikk
42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított
és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz.
a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában
kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött
kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170.
§-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál
előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű
elismervényt átszolgáltatni.

Zomborban, 1908. évi március hó 28-án.

A kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány.

kir. törvényszéki bír.

158-1

117692 908. sz.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magyar ki-
rályi államvasutak részére a jövő 1909. évben
szükséges vasuti talpfák, váltó- és külön
talpfák szállítását biztosítani kívánván, ezen-
nel nyilvános pályázatot hirdet:

a) mintegy 460.000 drb 270 cm. hosszú
elsőrangú tölgy vagy bükkfalpfa;

b) mintegy 860.000 drb 250 cm. hosszú
elsőrangú tölgy vagy bükkfalpfa, (melynek
15%-a ütközési és 85%-a közbenső talpfa);

c) mintegy 260.000 drb 220 cm. hosszú
másodrangú tölgy vagy bükkfalpfa, (melynek
35%-a ütközési és 65%-a 14 cm. felső
szélességű közbenső talpfa);

d) mintegy 40000 drb 220 cm. hosszú
16 cm. felső szélességű közbenső másodrangú
tölgy vagy bükkfalpfa és

e) mintegy 8500 köbméter tölgy, esetleg
telitlen vagy olajjal telített bükk váltó- és
különtalpfá szállítására.

Ajánlatok fenyő-talpfákra is elfogadhat-
nak, ha azok a fenyő-talpfák készítése és
szállítására vonatkozó különleges feltételekben
előírt méretűek.

A talpfák szállítása kedvező árak mellett
két, három, sőt öt-tíz évi időtartamra is, a
váltó- és különtalpfák szállítása azonban csak
két (1909. és 1910.) évre biztosított.

A fentebb kitüntetett mennyiségből
mintegy 200.000 drb 270 cm. hosszú és
mintegy 300.000 drb 250 cm. hosszú I-ső
rangú légszáraz tölgytalpfa még az 1908.
évre beszállítandó.

A szállításra vonatkozó részletes mó-
dozatokat magában foglaló „Ajánlati felhívás“
a magyar királyi államvasutak üzletvezetősé-
gének megtekinthető és a magyar királyi
államvasutak anyag- és leltárbeszerzési
(A III. szakosztályánál Budapest, Andrássy-ut
73. szám, II. em. 43. ajtó) díjtalanul kap-
ható, hol a kötelező ajánlati űrlap, valamint
a váltó- és különtalpfák méretjegyzéke is
megszerezhető.

A pályázati feltételek kiegészítő részét
képező általános és különleges feltételek a
magyar királyi államvasutak budapesti nyom-
tatványtárána-
nál szerezhethők meg, a vételár és
az esetleges postaköltség előzetes beküldése,
illetve lefizetése ellenében.

A szabályszerűen kiállított, ivenként
egy koronás magyar királyi okmánybélyeggel
ellátott ajánlatok lepecsételve és a borítékban
ezen felirattal: „Ajánlat 117692/908. szám-
hoz“ ellátva, legkésőbb 1908. évi június hó
17-én déli 12 óráig a magyar királyi állam-
vasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztá-
lyában átadandók, illetve posta útján oda
beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott meny-
nyiség egy évi értékének 5%-a készpénzben,
vagy állami letétekre alkalmas értékpapírok-
ban az ajánlatok benyújtására kitűzött határ-
időt megelőző nap déli 12 óráig az alulírott
igazgatóság budapesti főpénztárána-
nál leteendő.

Bánatpénz nélkül, vagy később benyuj-
tott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek
nem pontosan és nem az előírt módon tét-
tetnek, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1908. május hó.

**A magyar királyi államvasutak
igazgatósága.**

147-3-2

(Utánnomást nem díjaztatik.)

Beresényi-uton levő 46.
sz. ház és a szóntai hidnál
fekvő 10 $\frac{1}{2}$ láné föld szabad-
kézből, elköltözés végett
eladó.

Értesítést ad **Mérő Simon**
tulajdonos Zombor.

90-9-9

ELADÓ. SZABADKÁN

egy
jóforgalmu

sütőde

2 kemencével és házzal együtt kedvező
feltételek mellett eladó. Az üzlet 14 év
óta áll fenn s a vidéki (Ster) kenyér-
sütésért befolyó összeg az illető sütő-
mesternek a megélhetését teljesen biz-
tosítja. Bővebb értesítést ad:

Kun Szabó Mihály,
sütőmester Szabadkán. 117-10-5

10253/908. sz. III.

Pályázati hirdetmény.

A Vinkovce állomáson megüresedő p. u.
vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályá-
zat hirdettetik. A bérlet fenti vendéglőre
nézve 1908. évi október hó 1-ével veszi
kezdetét és tart ezen időponttól számított öt
éven át vagyis 1913. évi szeptember hó 30-ig.
Bérlőnek a következő helyiségek bo-
csáttnak rendelkezésére:

A) Földszinten: I-II. oszt. étterem területe	74.06 m ²
III. " " "	48.36 "
Tároló " " "	20.46 "
B) Emeleten: 1 nagy szoba	21.60 "
1 nagy szoba	21.60 "
1 pincészoza	20.90 "
1 konyha	20.90 "
1 eselédzsoza	15.19 "
1 kamara	8.12 "
1 padlás	240.00 "
1 pince	70.00 "

Az egykoronás bélyeggel ellátott és
„Ajánlat a magyar királyi államvasutak főnt
kiirt Vinkovce állomása pályaudvarán levő
vendéglő üzletre“ felirattal ellátott, lepecsé-
telt borítékba zárt nemkülönböztetett okmá-
nyokkal felszerelt ajánlatok 1908. évi június
hó 16-án déli 12 óráig az alulírt üzletve-
zetőség általános osztályfőnökénél (Üzletve-
zetési palota I. emelet 21. sz. ajtó) vagy
személyesen, vagy, kir. posta útján benyuj-
tandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 200 azaz
kettő száz korona készpénzben vagy állami
letétre alkalmas értékpapírokban, a szegedi
üzletvezetőség gyűjtőpénztárána-
nál 1908. évi
június hó 15-én déli 12 óráig vagy szemé-
lyesen vagy kir. posta útján beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi
tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem
régibb, a napi értéket meg nem haladó napi
árfolyam csak 90%-os szerinti értékben számí-
tattanak.

Készpénzben letett összeg után kamat
nem fizetetik. Az ajánlatban a letétel meg-
történte megemlítendő ugyan, de a letétről
nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglőbérletre vonatkozó feltételek
a nevezett üzletvezetőség forgalmi és keres-
kedelmi osztályában (Zsótér-ház II. emelet 4.
sz.) a hivatalos órák tartama alatt megte-
kinthetők miért is az ajánlattevőkről feltéte-
leztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat
magukra nézve egész terjedelmükben köte-
lezőnek elfogadják.

A fentebbi feltételtől, vagy a kitűzött
határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá
olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételnek s
végül olyanok, melyekre nézve az előírt bán-
atpénz le nem tétel, figyelembe vétetni
nem fog.

Az ajánlatok között a választás szaba-
don, a bérösszegre való tekintet nélkül
történik.

Szeged, 1908. évi március hóban.

131-3-3

Az üzletvezetőség.